

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA

OCHOTNICKÉ DIVADLO V NÝRSKU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ludmila Staňková

Specializace v pedagogice, obor Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PaedDr. Jiří Staněk, CSc.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. června 2019

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala za ochotu a poskytnutí mnohých materiálů jmenovitě Muzeu Královského Hvozdu v Nýrsku a jeho řediteli panu Karlu Velkoborskému, Městské knihovně Nýrsko, paní Sylvě Kaliankové a členkám divadelního spolku Lesní divadlo Nýrsko paní Milušce Zemanové a paní Vlastě Péterové.

Také děkuji panu PaedDr. Jiřímu Staňkovi, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce, podnětné rady a velkou míru trpělivosti.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

Úvod	2
1 MĚSTO NÝRSKO	4
1.1 HISTORIE MĚSTA.....	4
1.2 KULTURNÍ ŽIVOT	6
1.2.1 Josef Blau	6
1.2.2 Hans Watzlik	7
1.2.3 Hans Multerer.....	7
1.3 LESNÍ DIVADLO	8
2 OCHOTNICKÉ DIVADELNÍ SPOLKY PO ROCE 1945	10
2.1 TĚLOVÝCHOVNÁ JEDNOTA SOKOL V NÝRSKU.....	10
2.1.1 Repertoár mezi roky 1946–1950	11
2.2 SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ J. K TYL V NÝRSKU	13
2.2.1 Repertoár mezi roky 1947–1950	14
2.3 POROVNÁNÍ ČINNOSTI SPOLKŮ	16
2.4 ČINNOSTI SPOLKŮ PO ROCE 1950.....	17
2.5 OSOBNOSTI SOUBORŮ	19
2.5.1 Tělovýchovná jednota Sokol.....	19
2.5.2 Spolek divadelních ochotníků J. K. Tyl	20
2.6 NÁRODNÍ UMĚLCI V NÝRSKU	20
2.7 REFLEXE V DOBOVÉM TISKU	23
3 SOUČASNÝ OCHOTNICKÝ SOUBOR V NÝRSKU	25
3.1 LESNÍ DIVADLO DNES	25
3.2 DIVADELNÍ SPOLEK LESNÍ DIVADLO NÝRSKO.....	26
3.2.1 Repertoár souboru	26
ZÁVĚR.....	29
RESUMÉ	30
SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ	31
SEZNAM PŘÍLOH	33
SEZNAM OBRÁZKŮ	34

Úvod

Téma ochotnického divadelního spolku v Nýrsku jsem si vybrala z několika důvodů. První z nich je, že neexistuje souhrnná publikace, která by se věnovala tomuto tématu. Nýrští ochotníci byli ve své době známí po celém kraji, vystupovali v okolních obcích, a naopak spousta přespolních sousedů mířila v létě do místního Lesního divadla. Dokonce naše ochotníky poctili nejednou svou návštěvou takoví národní umělci, jako byli Zdeněk Štěpánek nebo Jaroslav Vojta.

Nebudu zapírat, že mám ke zdejšímu ochotnickému spolku citový vztah. Po druhé světové válce do něj vstoupili pan a paní Linhartovi s jejich dětmi Jaroslavem a Marií, mou babičkou. Ráda bych tímto způsobem jim a všem nýrským ochotníkům projevila úctu, jelikož dokázali kulturně pozdvihnout i takto zapadlý kout Šumavy, jako je město Nýrsko. Zároveň se budu snažit, aby tyto rodinné vazby neovlivňovaly objektivitu, se kterou chci přistupovat ke všem členům spolku.

Ráda bych také chtěla touto prací podpořit zájem nýrských občanů o regionální historii, a především o divadlo, jež má u nás více jak stoletou tradici. A možná zvýšit i zájem o současné ochotnické divadlo, které se u nás znovuzrodilo v roce 2008.

V první části práce se stručně věnuji historii města Nýrska, zdejšímu kulturnímu životu před druhou světovou válkou a hlavním iniciátorům, kteří stáli u zrodu Lesního divadla.

Druhá část pojednává o vzniku, působení, repertoáru a osobnostech dramatických spolků TJ Sokola a J. K. Tyla. Také jsem do této kapitoly zařadila hostování národních umělců ve zdejších souborech a reflexe v dobovém tisku.

Ve třetí části se zaměřuji na znovuotevření Lesního divadla a vznik nového divadelního spolku Lesní divadlo Nýrsko.

Při psaní práce vycházím z několika zdrojů. Fakta v kapitolách o historii a kulturním životě města Nýrska čerpám především z knihy *Nýrsko: Toulky minulostí města* (2003) od Martina Kříže a z brožury *Nýrsko ve staletí proměn* (2002), vydané Vlastivědným muzeem v Nýrsku. Pro kapitolu o stavbě Lesního divadla byla mi velice cenným zdrojem informací Pamětní kniha Lesního divadla psaná Josefem Blauem v době před druhou světovou válkou. Za nejdůležitější prameny v kapitole o ochotnických divadelních spolcích v Nýrsku po roce 1945 považuji Pamětní knihu dramatického souboru J. K. Tyl, kterou vedl

pan Stanislav Janata, a knihu zápisů ze schůzí sokolské tělovýchovné jednoty v Nýrsku. Tyto dva stěžejní prameny jsou prozaicky dokreslovány vzpomínkami bývalých ochotníků v Nýrských novinách, především pana PhMr. Jiřího Burghausera, které doplňují pamětní knihy osobními zážitky a pomohly mi tak se ochotníkům přiblížit po osobní stránce. Reflexe v dobovém tisku čerpám z archivu Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje a z pamětní knihy divadelního spolku J. K. Tyl. Velice si také vážím setkání s paní Vlastou Péterovou a paní Miluškou Zemanovou, členkami současného místního divadelního spolku, jež mi pomohly se sestavením přehledu premiérových představení a podrobněji mě seznámily s chodem souboru.

1 MĚSTO NÝRSKO

Obec Nýrsko se nachází na samém kraji Chráněné krajinné oblasti Šumava asi 18 kilometrů jihozápadním směrem od okresního města Klatovy. K 1. lednu roku 2016 zde žilo 4 916 obyvatel. Město proslulo v minulosti zejména optickou továrnou působící zde již od roku 1895, později známou jako OKULA.

1.1 HISTORIE MĚSTA

Město Nýrsko vzniklo na důležité obchodní stezce vedoucí z Čech do sousedního Bavorska zřejmě již ve 12. století. Původně sloužila na této stezce jako stanice k vybírání cla. První písemně doložená zmínka o městě Nýrsku pochází z r. 1327 v listině Jana Lucemburského, který připisuje tento výnos Petru z Rožmberka.

Původně bylo město rozděleno na Horní a Dolní Nýrsko. Horní Nýrsko rozprostírající se pod kostelem sv. Tomáše ze 13. století spadalo pod nedaleký hrad Pajrek vystavěný pány z Janovic. Dolní Nýrsko ležící severním směrem po proudu řeky Úhlavy náleželo k bystrickému panství. Jeho pozdější majitel Jan Koc z Dobrše v polovině 16. století koupil již pustý hrad Pajrek a obě obce se tak spojily.

Místní významnou událostí se stala bitva u Nýrska z roku 1467 proti bavorskému křižáckému vojsku, které se snažilo vtrhnout do Čech. Díky pomoci vojsk klatovských a domažlických obyvatel byli křižáci poraženi.

Na počátku 18. století byl na náměstí dřívějšího Dolního Nýrska vystavěn barokní kostel Čtrnácti svatých pomocníků, jehož autorem byl stavitel Markus Antonius Gilmetti, který měl již za sebou stavbu dominikánského kostela sv. Vavřince v Klatovech. Bohužel, dnes bychom kostel na náměstí jen těžko hledali. V roce 1973 byl zbořen údajně z důvodu velmi špatného stavu.

19. století pro Nýrsko znamenalo velký rozvoj. Začínaly se budovat silnice do okolních vesnic, ve městě vznikla kamenná hráz na březích Úhlavy, které byly osázeny kaštany, a dnešní ulice prap. Veitla tak získala svou charakteristickou podobu trvající do současnosti. V této době zde byla také zřízena pošta, národní garda, četnictvo a hasičský sbor. Nýrsko se dokonce na více jak deset let stalo okresním městem, pod které spadaly obce bystrického panství, Chudenín, Hadrava, Fleky a Liščí. Významnou událostí

se v roce 1876 stalo slavnostní otevření železniční trati ve směru Plzeň – Železná Ruda. Díky tomuto novému dopravnímu spojení se mohl začít v Nýrsku vyvíjet průmysl.¹

V důsledku železnice zde na přelomu 19. a 20. století vzniklo několik průmyslových podniků. V r. 1895 zde byla vybudována optická továrna, po druhé světové válce přejmenována na národní podnik Okula. Dále zde vznikla výroba ocelového nářadí, obchod s peřím či továrna na prádlo. Pro Nýrsko jako bránu Šumavy byl rozhodně důležitý i turistický ruch. Mezi velká turistická lákadla patřila zdejší rarita – ptačí rezervace.

Postupem času se z původně české osady stávalo město s převážně německým obyvatelstvem. V publikaci *Nýrsko ve století proměn* stojí: „Podle sčítání obyvatel r. 1900 mělo tehdy Nýrsko 1844 obyvatel, z toho 197 Židů a jen 40 Čechů, zbytek tvořili Němci.“² Pomyslné rozevírání nůžek mezi německým a českým obyvatelstvem započalo s první světovou válkou. Ve dvacátých a třicátých letech se vliv většiny německého obyvatelstva promítl i ve zdejší komunální politice, ve které vítězily převážně německé strany. V únoru roku 1935 byla založena místní Sudetoněmecká strana, která stejný rok vyhrála volby nejen v Nýrsku, ale i v celém Československu.

Nýrsko bylo osvobozeno americkou armádou již 4. května 1945. Před samotným koncem války se město však nevyhnulo velké tragédii. Přes Nýrsko projížděly poslední transporty vězňů směřující k německým hranicím. Z důvodu rychle se blížící americké armády zůstal transport stát na místním nádraží. Vězni, kteří nepřežili, byli pohřbeni jinými vězni za železniční tratí a na židovském hřbitově. Přeživší vězni byli také následně postřeleni německými hlídkami. Celkem se jednalo o 108 obětí, které byly po válce exhumovány a pohřbeny Nýrskými obyvateli na místním hřbitově.³

Po válce se složení zdejšího obyvatelstva výrazně proměnilo. Čeští obyvatelé přicházeli do pohraničí do domů po odsunutých Němcích. K prvnímu odsunu došlo 26. března 1946 a následovalo jich ještě několik. Někteří němečtí starousedlíci žádali i o udělení českého občanství, aby zde mohli zůstat, to však bylo ve většině případů zamítnuto.

¹ KŘÍŽ, Martin. Nýrsko: Toulky minulostí města. Klatovy: Arkáda, 2003, 27–34 s., Historie Klatovska, 3. ISBN 80-254-9694-5.

² Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002. s. 4.

³ Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002. s. 3–6.

1.2 KULTURNÍ ŽIVOT

Již koncem 19. století začaly ve městě vznikat spolky nejrůznějšího zaměření – pěvecký, na podporu německé kultury a škol, vojenských veteránů, včelařský, rybářský, myslivecký, okrašlovací, tělocvičný spolek a Červený kříž. 16. listopadu 1908 se zde uskutečnilo první biografické představení. Za první republiky se místní kulturní a sportovní život ještě více rozvíjel. Bylo vybudováno lesní divadlo, koupaliště, fotbalové hřiště a tenisové kurty.

Nýrsko se může také pyšnit mnoha literárními osobnostmi, které buď přímo odtud pocházejí, nebo zde nějakou dobu pobývaly. Jedná se například o Josefa Ranka, Georga Leopolda Wiesela, Antona Schotta, Josefa Holuba, Josefa Blaua, Hanse Watzlika a Hanse Multerera. Poslední tři jmenovaní stojí i za vznikem zdejšího lesního divadla.

1.2.1 JOSEF BLAU⁴

Josef Blau se narodil 12. srpna 1872 v Nýrsku do obuvnické rodiny. Vystudoval učitelský ústav v Praze. Jako učitel zde působil především v okolních vesnicích. Jeho život ovlivnily dvě rodinné tragédie. Po narození syna Karla mu zemřela první manželka na následky pádu ze schodů. Syn Karel přišel o život na konci první světové války na italské frontě. Podruhé se Blau oženil s Barbarou Jindřichovou, sestrou hudebního skladatele Jindřicha Jindřicha.

Velmi se zajímal o historii. Právě jemu vděčíme za kroniku, ve které se věnuje dávné minulosti Nýrska, a zároveň zapsal důležité svědectví o tom, jak ve městě probíhalo osvobození americkými vojáky. Za vrcholné dílo jeho badatelské činnosti jsou považovány *Dějiny královských svobodných sedláků na Šumavě*, zabývající se minulostí Králováků⁵. Blau je zároveň autorem povídek, románu, řady časopiseckých studií, pedagogických brožur a do němčiny přeložil román Jindřicha Šimona Baara *Jan Cimbura*.

Po druhé světové válce zažádal o české občanství, bohužel mu nebylo vyhověno, a tak odchází v roce 1948 do Německa za rodinou. Josef Blau zemřel 22. října 1960 ve Straubingu ve věku 88 let.

⁴ Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002.

⁵ Králováci byli svobodní poddaní formálně podřízeni přímo králi.

1.2.2 HANS WATZLIK⁶

Hans Watzlik se narodil 16. prosince 1879 v Dolním Dvořišti. Stejně jako Blau vystudoval učitelský ústav v Praze. Do Nýrska se přistěhoval až v roce 1906 a působil zde jako učitel. V roce 1924 se rozhodl pro povolání spisovatele. Šumava se pro něj stala ústředním motivem v jeho literárních dílech. Velice mu učarovala pověst a mýtus, zajímal se o německé a rakouské umělce, jako byl W. A. Mozart, C. M. Weber nebo L. van Beethoven. Watzlikova tvorba je charakteristická expresionismem a hrou se slovy.

Nelze opomenout jeho německé nacionální smýšlení, které se projevilo i v dílech. Ve třicátých letech vstoupil do Sudetoněmecké strany a dává tak najevo své sympatie vůči Říši. Po válce byl odsouzen ke třinácti měsícům žaláře, následně byl po propuštění vysídlen do Německa, kde 24. listopadu 1948 v bavorském Pettendorfu umírá.

1.2.3 HANS MULTERER

Hans Multerer se narodil 27. února 1892 v Pláních. Navštěvoval obecnou školu v Červeném Dřevě, kde učil i Josef Blau. Na studia odešel do Českých Budějovic, poté do Vídně. Po vypuknutí první světové války byl poslán na východní frontu. Když válka skončila, začal opět studovat, tentokrát na Akademii výtvarných umění v Praze, a stal se knihovníkem. Na začátku třicátých let se vrátil zpět do Nýrska, kde se začal věnovat především literární tvorbě. Během druhé světové války sloužil jako rezervní důstojník Schutzpolizei dokonce až v polském Wloclawku. Ke konci války se opět vrátil do Nýrska, kde 24. června 1945 zemřel. Příčina jeho smrti není jednoznačná. Mohlo se jednat o následky vnitřního zranění, které utrpěl během ostřelování města téhož roku, nebo o těžkou nemoc – měknutí mozku. V matrice je však zapsána jako příčina tuberkulóza.⁷

Hans Multerer proslul především svou literární tvorbou. Psal divadelní hry pro zdejší ochotnický spolek, básně, články do novin. Velice se zajímal o folklór, sbíral lidové písně. Dokonce je autorem i jednoho románu. Největším úspěchem bylo pozvání do Nového německého divadla⁸ v Praze k pohostinskému představení, kde nýrští ochotníci vystoupili s Multererovou hrou *Hra o životě a umírání sedláka*. O dva roky později se na těchto

⁶ Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002.

⁷ SÝKOROVÁ, Lenka, 2014. Hans Multerer a Nýrsko – úryvky z jednoho života. In: *HANS MULTERER – dramatik, básník, spisovatel, folklorista. 18. října 2014*, Nýrsko: Muzeum Královského hvozdu, s. 7-15. ISBN 978-80-905727-1-3.

⁸ Dnes Státní opera Praha.

prknech odehrála premiéra další Multererovy jednoaktovky *Hlasy v nás a kolem nás* režírované Maxem Lieblem.⁹

1.3 LESNÍ DIVADLO¹⁰

Myšlenka na zbudování Lesního divadla se zrodila ve dvacátých letech minulého století. V místních hostincích hráli ochotníci již od poloviny 19. století, avšak Nýrští usilovali o vystavění stálé scény. Schillerova hra *Loupežníci*, která byla zinscenována roku 1925 přímo u hradu Pajrek, ještě více podnítila k nápadu využít okolní šumavské krajiny a zbudovat přírodní jeviště.

Realizace nápadu se ujal Josef Blau, Hans Multerer, Hans Watzlik, Zeph Zettl a Georg Rauscher. 19. září 1933 získali od města pozemek bývalého kamenolomu na dobu deseti let. Již 31. srpna začaly hrubé práce, které sestávaly ze zpřístupnění celého prostoru a vybudování cesty. Koncem září došlo k prvnímu odstřelování skály, které se opakovalo ještě několikrát. „Měla jsem jednou rozhovor s panem řídícím J. Blauem o divadle. Říkal, že sám nesl z Klatov v batohu trhavinu, kterou potřebovali při stavbě, pěšky, protože s ní do vlaku nemohl nastoupit.“¹¹ vzpomínala místní ochotnice paní Chroustová v Nýrských novinách. Později byly vybudovány schody, sklepní chodby pod jevištěm a orchestřiště. Za zmínku stojí, že původně bylo zamýšleno vybudovat v hledišti divadelní sedadla. V dubnu roku 1935 se od tohoto nápadu upustilo a divadelní sedadla nahradily betonové podstavce na příkaz H. Multerera.

23. září 1934 bylo slavnostně otevřeno Lesní divadlo proslovem ředitele G. Rauschera a Blauovou hrou *Králováci*. Událost si nenechali ujít lidé z celého okolí. Blau v Pamětní knize Lesního divadla uvádí, že byli nuceni „opatřit prkna z měšťanky na dalších 100 míst“¹², protože 647 míst k sezení nestačilo.

Práce na kamenné bráně začaly začátkem listopadu. 27. listopadu bylo vybráno a vyměřeno místo pro dřevěný srub, který, jak píše Blau v Pamětní knize, „je nutno

⁹ Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002.

¹⁰ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha Lesního divadla v Nýrsku.

¹¹ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomení. *Nýrské noviny*. 1993, 8-9, s. 7-8.

¹² Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha Lesního divadla v Nýrsku.

vystavět v horském stylu a tím bude vytvořen kus domovského umění – šumavského¹³. Dům byl dokončen 7. června následujícího roku.

Financování výstavby lesního divadla se rozhodli podpořit i zdejší podnikatelé Eckstein, Bernt a Blahut. 3.července 1934 vyšlo oznámení, že se „vzdělávací komise rozhodla nabídnout veřejnosti 60 symbolických stavebních kamenů po 100 Kčs“. A tak mohli finančně přispět i nýrští občané. Celkový výtěžek z těchto kamenů činil v roce 1938 696 RM, tedy v přepočtu 5.800 Kčs. V tom samém roce byly vyčísleny veškeré náklady na stavbu divadla, které činily 9.479,41 RM. Což bylo necelých 80.000 Kčs.

Je nutné zmínit, že v roce 1935 se na nově vybudovaném jevišti odehrálo mnoho her, jako byli Schillerovi Loupežníci, Myslivec z Fallu, Králováci, Poklad z Pajreku, Život a smrt (autorem H. Multerer), Fritzl z Prášil a také zde hostovalo Městské divadlo v Plzni s operami Hubička a Prodaná nevěsta. Poslední zmíněné představení dokázalo do Lesního divadla přilákat přes dvanáct set diváků, jak uvádí ve svém článku domažlický týdeník *Posel od Čerchova* ze dne 7. 9. 1935.

Jako zajímavost přikládám do přílohy sepsaný inventář Lesního divadla z roku 1938 a náčrtek jeviště.

Na začátku druhé světové války se v divadle hrávala německá představení. Josefu Blauovi byly vytýkány obě české opery, které se zde uskutečnily. Poslední událostí, konající se 20. září 1941 v Lesním divadle, byla tryzna za padlé místní občany. Znovu se brány nýrského divadla otevřely až po válce.

Nýrské Lesní divadlo není jedině svého druhu. Podobné přírodní amfiteátry nalezneme ve Mšeně, ve Sloupu v Čechách, Řevnici, v Srbské Kamenici, Cvikově, Chřibské, Kytlici a v mnoha dalších koutech České republiky.

¹³ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha Lesního divadla v Nýrsku.

2 OCHOTNICKÉ DIVADELNÍ SPOLKY PO ROCE 1945

Věhlas nýrských divadelních ochotníků ve 40. a 50. letech je nesporný. Málokdo však dnes ví, že v Nýrsku v této době fungovaly spolky hned dva.

2.1 TĚLOVÝCHOVNÁ JEDNOTA SOKOL V NÝRSKU

Zdejší Tělovýchovná jednota Sokol vznikla v hotelu Radnice 12. 7. 1945. Z tohoto dne pochází zápis z první ustanovující schůze. Kolik členů přesně stálo u zrodu této nýrské odnože, jsem nikde nedohledala, avšak v prvně zvoleném výboru stanuli bratr (dále zkratka *br.*) Janda, br. Pátek, br. Antoš, sestra Pohanková, br. Douša, br. Matějka, br. Fürbacher, br. Hošťálek, sestra Kryštovská, sestra Matějková, br. Ludvík a br. Majšl. Postupem času se jednota velice rozrostla jak počtem členů, tak i počtem nových funkcí. Zapisovatel Václav Faist v zápise ze 17. 12. 1947 uvádí, že nýrský Sokol tvoří až přes 400 členů.

Dnes je na tuto skutečnost zapomínáno, ale Sokol měl po druhé světové válce na místní život velký vliv. Hlavní složku tvořila samozřejmě tělocvičná činnost. Provozovalo ji několik oddílů žáků, dorostu a oddílů mužů a žen.

Nýrští Sokolové se také zúčastnili XI. všesokolského sletu v Praze na Strahovském stadionu v červnu 1948. V zápisu z následující schůze ze dne 30. 7. 1948 stojí, že se sletu účastnilo 13 žen středního a 28 žen vyššího oddílu se třemi vedoucími a 12 dorostenců s jedním vedoucím.

Ovšem Sokolové se starali i o kulturní život ve městě. Pořádali mikulášské a silvestrovské zábavy, hudební vystoupení, zájezdy, vznikl dramatický a loutkařský odbor, udržovali prostor lesního divadla i budovu Sokolovny.¹⁴ Také finančně podporovali místní instituce i jiné organizace z peněz, které utržili z divadelních představení.

Dramatický odbor vznikl téměř současně jako samotný Sokol v Nýrsku. Hned na druhé schůzi bylo ujednáno založit zábavní odbor Sokola a byla podána zpráva o přírodním divadle bratrem Lešnerem. Obsah zprávy ovšem v zápise není uveden. Během schůze ze dne 31. 7. 1945 byla přednesena zpráva o průběhu příprav na sehrání divadla a ten samý den byl přijat návrh o přihlášení divadelního souboru k divadelní organizaci Ústřední matice divadelních ochotníků československých (ÚMDOČ). Osobně se

¹⁴ Dnes na tomto místě stojí budova Kulturního domu.

domnívám, že u zrodu souboru museli stát opravdoví nadšenci, kteří se snažili využít unikátního prostoru Lesního divadla a pomoci obyvatelům překlenout nelehkou poválečnou situaci prostřednictvím kulturního zážitku. Taktéž jsem přesvědčena, že tyto počiny měly kladný vliv na vytvoření nových vztahů mezi obyvateli Nýrska, jelikož v této době se do pohraničí přistěhovalo mnoho nových rodin z vnitrozemí.¹⁵

2.1.1 REPERTOÁR MEZI ROKY 1946–1950

Repertoár Sokola se skládal převážně z her českých. Často volili hry z 2. poloviny 19. století, které měly u diváků veliký úspěch. Nevyhýbali se ani novějším kusům, z nichž se mnohé dočkaly před druhou světovou válkou i filmového zpracování. Ze zápisů ze schůzí Sokola je patrné, že členové dbali o to, aby se hrály především hry hodnotné.

Divadelní ochotníci poprvé vystoupili 16. 3. 1946 s hrou Františka Xavera Svobody *Poslední muž*, ten samý rok uvedli Stroupežnického *Naše furianty*, Kvapilova *Oblaka* a operetu *Hospůdka u Markýty* od Slávky Grohmannové. Pan Jiří Burghauser ve svých vzpomínkách pro Nýrské noviny vzpomíná, že s hrou *Oblaka* se již setkal v době druhé světové války coby porotce v soutěži divadelních ochotníků Turnovského okrsku, v níž tato inscenace v provedení ochotníků z Němčic u Klatov vyhrála.¹⁶ Členy tohoto souboru byli i manželé Linhartovi, kteří se přistěhovali po válce do Nýrska a stali se i zde významnými ochotníky. Domnívám se, že zkušenosti z předešlého souboru přispěly k tomu, že se režie ujal právě Jan Linhart.

Již v roce 1947 získal divadelní spolek značný věhlas a od března tohoto roku se hráli průměrně jednu hru za měsíc. Jednalo se o hry *Okénko* od Olgy Scheinpflugové, veselohru *Tulácké dobrodružství* od Karla Piskoře, *Zelená knížka* na motivy knihy *Poplach v Kovářské uličce* od V. Řezáče, *Bejvávalo* od K. Horkého, Jiráskovu *Lucernu*, Vrchlického *Noc na Karlštejně*, *U panského dvora* od Eduarda Ingríše a Vladimíra Jiráňka, *Maryšu* bratří Mrštíků a operetu *V tom našem kostelíčku* Slávky Grohmannové. V Nýrské kronice je několikrát zaznamenáno, že se představení především v letních měsících těšila vysoké návštěvnosti.¹⁷ Ve hře *Zelená knížka* zapojil Sokol do divadelní činnosti i žáky základních škol, v ní byli mladí herci dokonce v početní převaze nad dospělými. Další zajímavostí je, že poprvé na jevišti Lesního divadla stanul herec zvířecí, a to bělouš, na kterém přijela

¹⁵ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Kniha zápisů ze schůzí TJ Sokol v Nýrsku.

¹⁶ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomení. *Nýrské noviny*. 1994, 3, s. 6-7.

¹⁷ Státní okresní archiv Klatovy, Městský národní výbor Nýrsko, č. f. 166, Kronika města 1949–1959.

postava Karla IV. ve hře *Noc na Karlštejně*.¹⁸ Troufám si tvrdit, že největší slávy se dostalo představení hry *Maryša*, ve které hostoval v roli Vávry národní umělec Zdeněk Štěpánek a který dokázal přilákat do divadla nebývalý počet diváků. Tomuto představení se věnuji podrobněji v kapitole *Národní umělci v Nýrsku*.

Přelomový rok 1948 pro zdejší ochotníky nepředstavoval žádnou zásadní změnu. Jak následně uvádím, stále pokračovali ve své činnosti, pouze uvedli her méně, než tomu bylo v minulém roce. Je možné, že to souviselo s konkurencí druhého divadelního spolku v Nýrsku, který byl v tomto roce velice aktivní. Novou sezónu zahájili komedií Franka Tetauera *Milostná mámení*. Dalším velice oblíbeným kusem se stala hra francouzského autora Jacquesa Companéze a Ivana Noe *Dnes večer přijde přítel*, která pojednává o boji mezi francouzskými partyzány a německými policisty. Tato hra byla uvedena 8. 5. ke Dni vítězství a následně několikrát reprízována. O tom, že představení mělo značný úspěch, svědčí, že ochotníci s touto inscenací stanuli 21. října na prknech Městského divadla v Klatovech. V září uvedli ochotníci hru *Domov* od Josefa Haise Týneckého, který byl osobně přítomen všem zdejším představením. Na oslavu 28. října sehrál soubor hru Karla Čapka *Matka*, přičemž výtěžek z této hry byl věnován Svazu bojovníků za svobodu¹⁹, a o měsíc později uvedl poslední hru sezóny *Jean*, jejímž autorem je maďarský spisovatel Leslie Bus-Fekete.²⁰

Rok následující se nesl v podobném duchu. Prvním představením byla hra *Všichni moji synové* od Arthura Millera, vracející se dějem do doby druhé světové války. Letní sezónu v Lesním divadle odstartovali ochotníci Drdovou pohádkou *Hrátky s čertem* a na ni navázali další pohádkovou hrou *Pan Johanes* od Aloise Jiráska. Zřejmě si Jiráskovu tvorbu ochotníci oblíbili, jelikož následně uvedli další dílo tohoto českého velikána, a to historickou hru *Kolébka*. Jak vzpomíná pan Burghauser pro Nýrské noviny, hra však nesklidila u diváků takový ohlas, jako tomu bylo například s Jiráskovou *Lucernou*. Divadelní sezónu uzavřeli Sokolové představením *Parta brusiče Karhana* od V. Káni, která byla ve své době velice oblíbená.²¹

¹⁸ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 3, s. 6-7.

¹⁹ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Kniha zápisů ze schůzí TJ Sokol v Nýrsku.

²⁰ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 5, s. 6.

²¹ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 6, s. 5.

Byla to právě hra s válečnou tematikou *Bubny míru* od autorů Edwarda Mableye a Leonarda Minse, která zahájila divadelní rok 1950 v Nýrsku. V této době v Sokole dochází k organizační změně, z Tělovýchovné jednoty Sokola se stala Závodní sokolská jednota. V hraní nadále pokračovali a do svého repertoáru zařadili Shakespearovu komedii *Večer tříkrálový*, kterou se hráli ochotníci v Lesním divadle. V listopadu sezónu uzavřela hra *Starosta Stilmondský* od Mauricee Maeterlincka, ve které vystoupil po boku ochotníků další národní umělec, Jaroslav Vojta.²²

Lze konstatovat, že rokem 1950 končí doba, kdy v Nýrsku existovaly oba soubory nezávisle na sobě. Následující rok také přechází dramatický odbor do závodního klubu ČSSS. Se zánikem Tělovýchovné jednoty Sokola ochotníci sice hrát nepřestali, ale jak vzpomíná pro Nýrské noviny paní Chroustová: „To už nebyl Sokol.“²³ I když v posledních letech uvedl dramatický odbor menší počet inscenací, neznamená to, že by hrál méně. Právě naopak, nýrští ochotníci často hostovali v okolních městech, jako byly Pocinovice, Janovice nad Úhlavou, Klatovy, Železná Ruda, Makov, Domažlice, Kdyně aj.

2.2 SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ J. K TYL V NÝRSKU

Druhý nýrský divadelní spolek vznikl až dva roky po založení TJ Sokol. Jeho zakladateli byli Stanislav Bardoun, Antonín Červený a Stanislav Janata. V pamětní knize souboru J. K. Tyl je zmíněno, že zakladatelé měli již nějaké zkušenosti z dramatického odboru Sokola. Důvodem založení byly zřejmě neshody mezi Sokoly a jejich novějšími členy.

Vznik nového spolku ovšem doprovázela řada nepříjemností. V knize souboru se doslova píše: „V té době, jak už jinak není ani možné, byla zahájena tzv. kampaň proti utvoření našeho spolku. Byly vyhledávány různé cesty k znemožnění naší činnosti, chození po úřadech, intervence různých lidí, (...).“²⁴ Na stranu Sokola se přiklonil i deník Svobodný směr, ve kterém vyšel dne 29. 8. 1947 článek, jehož autor je proti nově vznikajícímu spolku silně zaujat. Na druhou stranu si spolek J. K. Tyl získal podporu předsedy Turnovského okrsku ÚMDOČ.

Členové souboru byli vytrvalí a přes všechny nesnáze spojené s jeho vznikem uvedli 27. října 1947 první nastudovanou hru *Josef Kajetán Tyl* od F. F. Šamberka.

²² JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 7-8, s. 7.

²³ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 9, s. 5.

²⁴ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

Spory mezi Sokolem a J. K. Tylem však dále pokračovaly. Jednalo se především o opakované zamítnutí žádostí o zapůjčení sálu sokolovny a kulis, což například dokládá dokument v knize souboru J. K. Tyla ze dne 16. 10. 1947 nebo výměna korespondence mezi soubory v roce následujícím. V onom roce došlo mezi soubory k rozepři v tom smyslu, že soubor J. K. Tyl opakovaně žádal o možnost hrát v podzimních měsících v prostoru sokolovny. Dostala se k nim zpráva, že TJ Sokol jejich žádosti vyhověl, a tak soubor začal s přípravami a vylepováním plakátů. Na to ovšem TJ Sokol reagoval zamítavým dopisem. Své rozhodnutí nezměnil ani po písemném vysvětlení nedorozumění a nabídce, jež měla být ze strany Tyla projevem vděčnosti, darování sumy v hodnotě 27 000 Kčs určené k úpravě jeviště v budově a k zakoupení tělocvičného nářadí pro tělocvičný sbor Sokola.

2.2.1 REPERTOÁR MEZI ROKY 1947–1950²⁵

Jak už jsem uvedla výše, první nastudovanou inscenací se symbolicky stala životopisná hra *Josef Kajetál Tyl* od F. F. Šamberka, kterou soubor uvedl 27. října 1947 v hotelu Radnice před vyprodaným sálem. Před samotným začátkem vystoupil pěvecký odbor místní továrny Okula a slavnostní řeč pronesl předseda Turnovského okrsku ÚMDOČ Jan Škarda. Celá událost měla slavnostní ráz, jelikož se jednalo o oficiální zahájení činnosti spolku J. K. Tyl, a navíc se představení konalo v předvečer státního svátku. Ten samý rok stihli uvést ještě dvě hry, operetu *Kuřátko* od Eduarda Ingríše a činohru *Divoké srdce* Karla Zajíčka.

Novou sezónu 1948 zahájil J. K. Tyl ihned po masopustu představením *V trojském zámečku*, jehož autorkou byla Slávka Grohmannová. Hra sklidila u diváků značný úspěch a druhý den byla opakována. Na ni navázala historická hra Jana Říhy *Polibek královský*. Na květnové výročí osvobození Československa si soubor připravil inscenaci *Národ pod křížem* od J. M. Veselského, jejíž děj se odehrává za doby protektorátu. Nejen dramatický odbor Sokola měl možnost využít přírodní scény za městem. Původně soubor J. K. Tyl zamýšlel sehrát v prostředí Lesního divadla Tylovu hru *Děvče z předměstí*. K tomu ovšem pro nemoc jedné z představitelky nedošlo, a tak soubor zvolil hru jinou, *Zelené království* od Boženy Rajske-Smolíkové. Dále uvedli na jevišti *Vojnarku* Aloise Jiráka, kterou ovšem doprovázely mnohé nepříjemnosti. Původně plánovali hru sehrát

²⁵ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

4. července, ale kvůli XI. všesokolskému sletu a nepřízni počasí byli nuceni představení odložit až na 18. července. I v tento den Vojnarce počasí nebylo nakloněno. Ochoťníci se hráli pouze odpolední představení, to se však také neobešlo bez deště, a to večerní museli po prvním jednání zrušit úplně. Navzdory špatnému počasí byla návštěvnost celkem ucházející. Myslím si, že to může vypovídat o oblíbenosti tohoto souboru mezi místními a o zájmu o kulturu obecně. V srpnu uvedli další veselohru *Rybu na suchu*, kterou napsal Karel Konstantin. Tato hra byla v roce 1942 zfilmována a hlavní roli ztvárnil Vlasta Burian. Možná právě proto přilákalo představení do Lesního divadla mnoho diváků. Do repertoáru ochotníci chtěli zařadit i operetu Eduarda Ingríše *Okolo rybníka*, kterou ovšem z důvodu nedostatku hudebníků nikdy neuvedli. Před koncem sezóny stihli nacvičit ještě tři hry. V září publiku představují hru *Pepička z malé hospůdky* Richarda Branalda, jejíž uvedení také museli o několik dní odložit, jelikož v té době umírá prezident Edvard Beneš. Koncem října se hráli operetu Rudolfa Piskáčka *Žena jeho snů* ve zdejším kinosálu. Posledním představením tohoto roku se stala fraška *Šťastní otcové* autora Karla Piskoře. Přes veškeré nepříjemnosti soubor nastudoval celkem devět her a získal si i četné sympatie nýrských diváků.

Na rozdíl od dramatického spolku Sokola zahájil soubor J. K. Tyl novou sezónu roku 1949 již v lednu. Divákům představili hru *Červený mlýn* od Viléma Wenera, ve které vystoupilo dvakrát více herců, než tomu bylo v předchozích představeních. Dále pokračovali historickou hrou *Zvon mého města* Miloslavy Tomanové a *Zorkou* od Otta Minaříka, na jehož námět vznikl film *Tulák Macoun* s Otomarem Korbelářem v hlavní roli. Sezónu v Lesním divadle zamýšleli symbolicky započít hrou *Paní Marjánka, matka pluku* od J. K. Tyla, ale přírodní jeviště během zimy získala do pronájmu jednota Sokola. Tentokrát TJ Sokol byl však vstřícnější a druhý dramatický soubor mohl odehrát představení v tomto jedinečném prostředí, i když pouze ve večerních hodinách. Bohužel, i v tomto roce se ochotníci potýkali s nepříznivým počasím, a tak díky předsedovi dramatického odboru Sokola mohl poprvé spolek „Tyla“ stanout na prknech zdejší sokolovny. Další hra vzbudila v Nýrsku senzaci, jelikož v hlavní roli hry *Pasekáři* Františka Sokola Tůmy vystoupil národní umělec Jaroslav Vojta. Mistr se o těchto prázdninách vrátil ještě jednou a s ochotníky opět vystoupil ve hře Ladislava Stroupežnického *Václav Hrobčický z Hrobčic*. Tuto inscenaci byli nuceni sehrát v sále kina, jelikož jim nebyl dovolen

přístup do Lesního divadla. Pan Jaroslav Vojta dokázal přilákat tolik místních diváků, že se všichni ani během dvou představení do sálu nevešli, a proto museli představení opakovat ještě následující večer. Na podzim si soubor připravil lidovou hru se zpěvy *Tulácká krev* od autora Karla Fořta k ukončení žní. Na úplný závěr roku sehráli jednoaktovku *Nebožtík Kocián* Františka Vajnera a veselohru *Noční dobrodružství* Karla Baláka. Obě inscenace sklidily u publika veliký úspěch.

Rok 1950 spolek započal přípravami na reprízu hry *Zvon mého města*, se kterou vystoupili 26. ledna v druhém kole soutěže okrsku ÚMDOČ v Klatovech. Bohužel se mi nepodařilo zjistit, jaký byl výsledek této soutěže. K uctění památky zemřelého básníka Jaroslava Kvapila nastudoval soubor autorovu pohádku *Princezna Pampeliška*. V měsíci březnu vystoupili s budovatelskou veselohrou Karla Dvořáka *Boženka přijede*, kterou ovšem diváci příliš vřele nepřijali. Přes letní měsíce ochotníci jezdili do větších či menších měst v okolí s oblíbenými *Pasekáři* či *Václavem Hrobčickým z Hrobčic*. V září uvedli novou hru *Grand Hotel Nevada* od autora Františka Langera. V tomto představení se objevili i někteří členové dramatického odboru Sokola a postupně dochází mezi oběma soubory k vzájemné spolupráci. Důkazem o smíru vypovídá to, že poté, co soubor J. K. Tyl dostal výpověď z hotelu Radnice, nabídl mu druhý dramatický odbor sál sokolovny. Ochotníci obou spolků se setkali na jevišti ještě v tomto roce v představení *Starosta Stilmondský*, které jsem zmiňovala již v kapitole repertoáru dramatického souboru Sokola.

2.3 POROVNÁNÍ ČINNOSTI SPOLKŮ

V tomto bodě mé práce se nabízí malé shrnutí a porovnání činnosti obou nýrských dramatických spolků od jejich vzniku do roku 1950.

Za zhruba pět let své působnosti oba soubory nastudovaly kolem dvaceti pěti her, mezi něž nepočítám další sehrané jednoaktovky pro různé taneční zábavy a jiné příležitosti. Myslím, že mohu říci, že pro dramatický odbor Sokola byl nejúspěšnější rok 1947, v něm uvedly celkem devět her. Druhý ochotnický spolek získal značnou popularitu o rok později, ve kterém taktéž představil divákům devět nově nastudovaných představení. Tempo počtu premiérových inscenací si udrželi i v roce 1949 na rozdíl od odboru Sokola.

Při procházení repertoáru „Tyla“ je zjevné, že volili hry pouze českých autorů. Divákům představili z velké části hry činoherní, občas zařadili i operetu. Historické hry vybírali od předních českých dramatiků, naopak hry odehrávající se v současnosti pocházejí od méně známých autorů. Ovšem mezi ochotnickými soubory byly velmi rozšířené. Dramatický odbor Sokola se taktéž pokusil několikrát o operetu, ovšem činoherní hry tvořily většinu repertoáru. V porovnání s druhým souborem sokolští ochotníci nastudovali i několik zahraničních dramát a častěji uvedli klasické hry, jež byly mnohým divákům dobře známy.

Co se týká počtu herců, soubor jednoty byl jednoznačně větší. Z tohoto důvodu si mohl dovolit sehrát hry s velkolepější výpravou. Často vypomohla sokolská mládež i žáci místních škol ke ztvárnění vesnické chasy. Druhý spolek působil komorněji. V prvních letech na jevišti vystupovalo okolo deseti herců, později o něco více, když se na některých inscenacích podíleli i herci ze Sokola.

Oba soubory hostovaly v řadě měst a městeček Plzeňského kraje, například v Železné Rudě, Klatovech, Přešticích, Domažlicích, Kdyni, Janovicích nad Úhlavou a dalších. Dostali se dokonce až do jihočeských Vodňan, kde divákům představili hru *Starosta Stilmondský*. Možná to bylo dáno malým počtem členů souboru, ale ochotníci spolku J. K. Tyl zajížděli sehrát představení i do nedalekých vesnic – Chudenín, Dešenice, Skelná Huť.

Rozhodně mi nepřísluší hodnotit, který spolek byl úspěšnější. Z mnoha novinových článků i ze zápisů v pamětních knihách obou souborů lze vyčíst, že oba ochotnické spolky si získaly nejen místní publikum, ale i mnoho diváků z širokého okolí, o čemž může svědčit časté hostování za hranicemi Nýrska.

2.4 ČINNOSTI SPOLKŮ PO ROCE 1950

Jak už jsem zmiňovala výše, rokem 1950 končí éra, kdy v Nýrsku působily spolky odděleně. Již na konci tohoto roku se začali herci v představeních obou souborů prolínat. V inscenaci *Grand Hotel Nevada* souboru J. K. Tyla hostovali členové dramatického odboru Sokola, naopak ve hře *Večer tříkrálový* vypomohli sokolskému odboru herci z J. K. Tyla. Myslím si, že to vedlo k lepším vztahům mezi členy, ale i mezi samotnými spolky, které přestávaly spolu soupeřit.

Bylo by mylné se domnívat, že rokem 1951 divadelní soubory končí ve své činnosti, pouze se mění jejich zaštiťující instituce. V březnu onoho roku jednájí členové J. K. Tyla na schůzi o převedení spolku na masovou organizaci, v tomto případě jde o místní národní podnik „Okula“, což bylo jednohlasně schváleno. Od této doby vystupuje soubor pod názvem *Divadelní odbor „J. K. Tyl“ závodního klubu „Okula“ Nýrsko*. Změny nastaly i v Závodní sokolské jednotě, která 15. května 1951 přechází do závodního klubu ČSSS.

Sezónu roku 1951 zahájil soubor J. K. Tyl veselohrou *Románek na horách* Josefa Skružného. Představení mělo u diváků ohlas, ale u vyšších institucí tomu tak nebylo. Jak je zaznamenáno v pamětní knize spolku: „U osvětových úřadu jsme pochopení nenašli. Byli jsme za to dány do novin že takové věci hrajem.“²⁶ S tím se shoduje i zápis v kronice města: „14. ledna sehrál div. spolek J. K. Tyl hru ‚Románek na horách‘, která svým bezduchým obsahem se stala předmětem novinářské kritiky a zásahu osvětového referátu ONV v Klatovech.“²⁷ O měsíc později uvedl soubor další veselohru *Jedenácté přikázání* od autora F. F. Šamberka. Dále následovaly hry *Můj syn* od Sándora Gergelyho a *Slepice a kostelník* Jaroslava Zrotala, do které si ochotníci pozvali Vladimíra Kršku, člena činohry krajského oblastního divadla v Plzni. Současně dramatický soubor závodního klubu ČSSS znovu nastudoval Jiráskovu *Lucernu*. Do konce roku sehrál soubor J. K. Tyl dvě Tylovy hry – *Paličovu dceru* a *Děvče z předměstí*. V prosinci uvedl dramatický odbor závodního klubu ČSSS hru *Hluboké kořeny* Arnauda d’Usseau, která pojednává o rasové diskriminaci na americkém Jihu. Tím byl završen rok, který pro oba nýrské spolky znamenal zásadní organizační změny.

S příchodem nového roku 1952 přicházejí na členskou schůzi divadelního odboru n. p. Okula zástupci druhého místního odboru s návrhem na sloučení obou ochotnických spolků. Tento návrh byl přijat jako předběžný. První hrou tohoto roku se stali *Lidé naší ulice* slovenského autora Petera Karvaše, jejíž režie se ujal pan Jiří Burghauser. Pro letní sezónu si ochotníci připravili hru Františka Sokola *Tůmy Gorali*, operetu *Hospůdka u Markýty* od Slávky Grohmannové a *Jánošíka* Jiřího Mahena, který sklídl u diváků velký úspěch. V posledně zmiňovaném představení se na jevišti objevilo rekordních sedmdesát jedna účinkujících.

²⁶ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

²⁷ Státní okresní archiv Klatovy, Městský národní výbor Nýrsko, č. f. 166, Kronika města 1949–1959.

Tímto rokem končí zápisy v pamětní knize bývalého souboru J. K. Tyla i zápisy v kronice města. Co bylo důvodem, se mi nepodařilo dohledat. Z materiálů, které mi poskytlo Muzeum Královského Hvozdu, je zjevné, že ani tento rok nepředstavoval pro ochotníky konec. Téměř každý rok až do roku 1964 nastudovali několik představení. Počet inscenací byl samozřejmě menší, než jak tomu bylo v počátcích a vlastně i v době největší slávy obou ochotnických spolků. Do přílohy přikládám celkový seznam všech premiér představení mezi lety 1946–1964.

2.5 OSOBNOSTI SOUBORŮ

Kolem obou dramatických souborů se pohybovalo mnoho místních obyvatel, bez jejichž přispění a lásky k divadlu by se žádná představení nekonala. Není možné dohledat všechny osoby, které se na kulturním životě v Nýrsku podílely, proto bych chtěla zmínit alespoň některé členy ochotnických souborů, kteří stáli jak za vynikajícími hereckými výkony, tak i za technickým provedením inscenací.

2.5.1 TĚLOVÝCHOVNÁ JEDNOTA SOKOL

V dramatickém odboru se režisérské práce ujalo hned několik členů jednoty, nejčastěji to byli pan Vojtěch Kabourek, František Rubíček a Jiří Burghauser. Režie operet se zhostil nejčastěji pan Stanislav Janata (Hospůdka u Markýty, Bejvávalo, U panského dvora). Dále se herci ocitli pod režii pana Jana Linharta (Oblaka), Josefa Zachardy (Tulácké dobrodružství, Domov), Josefa Müllera (Lucerna) a Vladimíra Bořánka (Hrátky s čertem).

Známymi Nýrskými herci se stali manželé Dobromila a Karel Chroustovi, Vojtěch Kabourek, manželé Marie a Jan Linhartovi, Josef Zacharda, Jiří Burghauser, František Rubíček, Antonie Sommerová, Milada Synková, Emil Theimer, Bohumil Ulč a další. Celý seznam herců uvádím v příloze.

Divadlo však netvoří jen ti, které může divák spatřit na jevišti. Hudební složku měl z velké většiny pod taktovkou pan Jaroslav Plas, který byl dirigentem orchestru a podílel se na přípravě operet. Choreografkou tanců byla paní Antonie Pohanková. Přípravu a stavbu scény měl na starosti pan Karel Chroust, světlo a zvuk pan Vladimír Bořánek a Lubomír Kadlec.

2.5.2 SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ J. K. TYL²⁸

U zrodu souboru stáli tři zakladatelé – Stanislav Bardoun, Antonín Červený a Stanislav Janata. Poslední dva zmiňovaní se z velké většiny ujali i veškerých režisérských úloh, přesto na režisérské křeslo jednou usedl i pan Stanislav Bardoun, a to ve hře *Národ pod křížem*.

Nadšenými ochotnickými herci se stali manželé Františka a František Hrachovi, manželé Miluše a Václav Konášovi, Karel Hron, Marie Šlapáková, Antonín Zíka, všichni tři zakladatelé a další.

Na rozdíl od konkurenčního spolku měl J. K. Tyl svého „dvorního“ fotografa, pana Hracha, který v Nýrsku provozoval fotoateliér. Jeho fotografie herců se kvalitou přibližovaly téměř profesionálním snímkům.

Na tvorbě scény se podíleli režiséři, ale i Bedřich Kosnar nebo František Rubíček z dramatického odboru Sokola. V pamětní knize souboru je také zaznamenáno, že malby dekorací k první hře *Josef Kajetán Tyl* se ujal pan S. Kolář a že k onomu představení dobové kostýmy dodala paní M. Tvrdková z Prahy 6. Další skrovnou zmínkou v knize je, že coby osvětlovač přispěl pan V. Sattler při hře *Zelené království*.

2.6 NÁRODNÍ UMĚLCI V NÝRSKU

Za doby působnosti obou spolků i následného sloučení jejich členů navštívilo naše malé šumavské městečko hned několik známých umělců.

Prvním, který přijal pozvání zdejších ochotníků, byl herec národního divadla Zdeněk Štěpánek. V době nacvičování nového představení *Maryša* jej oslovili členové Sokola, zda by nebyl ochoten ve hře vystoupit v roli Vávry. Později ho pan Jiří Burghauser a pan Vojtěch Kabourek navštívili v Železné Rudě, kde byl Mistr právě na dovolené, a zde svou účast ochotníkům přislíbil.²⁹

V neděli dne 17. srpna 1947 stanuli ochotníci na jevišti Lesního divadla po boku Zdeňka Štěpánka a před zaplněným hledištěm. Kronikář v nýrské kronice uvádí, že si národního umělce ve večerním představení nenechalo ujít na dva tisíce diváků. Mezi nimi

²⁸ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

²⁹ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 3, s. 6-7.

bylo i mnoho významných hostů – „M. Konstantin, člen opery ND³⁰, A. Plocek, koncertní mistr, Mr. Black s chotí, předseda britské rady v Norsku, profesor londýn. univerzity Thompson s chotí, Mss Geraldina Thompsonová, skotská hudební skladatelka, filmový režisér Čech, spisovatel J. Mucha, ředitel Melantricha Šebánek, spisovatel Hais-Týnecký s chotí, senátor Hubka, spisovatelka Hana Štěpánková s chotěm a mnoho jiných.“³¹ Možná se někteří podiví, že se právě do Nýrska sjelo tolik osobností. Není to ovšem nic překvapivého. Ve stejném roce se v Železně Rudě konalo železnorudské kulturní léto, kde vystupoval i již zmíněný Zdeněk Štěpánek a mnoho dalších z řad jmenovaných hostů v Nýrsku.³²

Představení mělo nebývalý úspěch a herci se dokázali „vybičovat“ k těm nejlepším výkonům. Pan Burghauser v Nýrských novinách vzpomíná: „Bravurní ztvárnění role Vávry Zdeňkem Štěpánkem, Maryši Marií Linhartovou, Francka Frantou Rubíčkem, Lízala Vojtou Kabourkem, Rozáry Miladou Synkovou, selky Lízalky Annou Holubovou, Maryšiny babičky Antoníi Sommerovou, ale i všech ostatních sólistů a členů komparzu byla podle mého soudu nejlepší, která kdy byla jimi vytvořena. Dokonce i hospodská rvačka byla tak dokonalá, že jsme panu Štěpánkovi při ní pěkně potrhali košili.“³³ Na Zdeňka Štěpánka vzpomíná v Nýrských novinách i paní Marie Linhartová, představitelka Maryši: „Po představení nám pan Štěpánek řekl, že se mu s námi dobře hrálo, že si nepřipadal, že hraje s ochotníky. Představitelka Maryši, že mu byla rovnocennou partnerkou. To byla veliká pocta pro náš soubor.“³⁴ Pan Burghauser také ve svých vzpomínkách dodává, že doposud byla *Maryša* nejlepší, nejzdařilejší a nejúspěšnější inscenací lesního divadla. K tomu bych jen dodala, že tyto superlativy přetrvaly až do dnešních dnů, jelikož při jakékoli zmínce o nýrských ochotnicích většinou místních vytane na mysl právě toto nezapomenutelné představení.

Dalším a velice častým hostem místních souborů byl národní umělec, pan Jaroslav Vojta. S ochotníky vystoupil v roce 1949 hned ve dvou hrách – *Pasekáři* a *Václav Hrobčický*

³⁰ Osobně se domnívám, že uvedený iniciál v kronice je chybný. Jak uvádí Lidmila Kováčsová v Železnorudském zpravodaji z května 2018, na železnorudském kulturním létě r. 1947 působil Jan Konstantin.

³¹ Státní okresní archiv Klatovy, Městský národní výbor Nýrsko, č. f. 166, Kronika města 1949–1959.

³² KOVACSOVÁ, Lidmila. Kostel Panny Marie z Hvězdy v péči šlechtických rodů. *Železnorudský zpravodaj*. 2018, 5, s. 9.

³³ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1994, 3, s. 6-7.

³⁴ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 10, s. 5.

z *Hrobčic*. Po prvně zmíněném představení dne 7. července 1949 zapsal do pamětní knihy dramatického souboru následující: „Drazí přátelé, zahrál jsem si s vámi v ‚Pasekářích‘ opravdu dobře a poznal jsem mezi vámi tolik dobrých a srdečných lidí – že rád mezi vás vždycky přijedu. Upřímně Vás všechny zdravím a jsem Váš oddaný Jaroslav Vojta“³⁵ Fotokopii jeho rukopisu přikládám do přílohy. Pan Vojta se do Nýrska vrátil ještě v roce 1950, kdy hostoval ve společné hře obou souborů *Starosta Stilmondský*. Naposledy se místnímu publiku představil ve hře *Vojnarka* v roce 1961. Zajímavostí je, že Mistr nevystupoval s místními ochotníky pouze v Nýrsku. Společně se setkali při hostování v Přešticích nebo v Oseku u Rokycan.

O tom, že byl pan Jaroslav Vojta Nýrskými velice oblíben, nemůže být pochyb. Proto se možná tak často a rád do šumavského městečka vracel. Takto vzpomíná v Nýrských novinách pan František Hrach, člen dramatického spolku J. K. Tyla, který u sebe Mistra hostil: „Mistr Jaroslav Vojta byl nejen výborný herec, ale i člověk zlatého srdce. Vždy jsme ho u nás rádi přivítali a poskytli ubytování. Byl příjemný společník a vypravěč anekdot. V Železné Rudě měl fomrk a kdykoli se jel rekreovat na Železnou Rudu, vždy se stavěl u nás a říkal: ‚Tak děti už jsem tu zas.‘“³⁶

Málokdo již dnes ví, že na jevišti Lesního divadla stanul i divadelní a filmový herec pan Gustav Nezval. Do svého představení Jiráskovy *Lucerny* si jej v roce 1951 pozval dramatický odbor Sokola, kde ztvárnil postavu mlynáře.³⁷ Připojuji vzpomínku paní Linhartová z Nýrských novin: „Velmi obdivoval Lesní divadlo a stále říkal: ‚Kouzelné, kouzelné, ještě jsem tak krásné lesní divadlo nikde neviděl.‘“³⁸ Bohužel nejsou známy žádné fotografie, které by zachycovaly pana Nezvala s místními ochotníky na jevišti. Jediným hmotným důkazem, který se mi dostal do rukou, je autogram v památníku mé babičky Marie Staňkové.

V roce 1953 si ochotníci pozvali další významné osobnosti karlínského divadla k hostování v operetě *Usnul v pyramidě*. Pozvání přijala Stella Májová, Rudolf Pešek a Bety

³⁵ Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

³⁶ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 11, s. 6.

³⁷ Státní okresní archiv Klatovy, Městský národní výbor Nýrsko, č. f. 166, Kronika města 1949–1959.

³⁸ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 10, s. 5.

Tolarová.³⁹ Z tohoto představení se dochovala jedna fotografie, kterou jsem vložila do přílohy.

2.7 REFLEXE V DOBOVÉM TISKU

Získat dobové reflexe nebylo příliš snadné a do rukou se mi jich dostalo pouze několik. Vycházím především z novinových článků, jež si spolek divadelních ochotníků J. K. Tyl vystřihoval a vlepoval do pamětní knihy souboru. Mnohdy se jedná o krátké sloupky, které upozorňují čtenáře na data plánovaných představení v nýrském Lesním divadle, či stručně informují o již proběhlé inscenaci místních ochotníků ať už v Nýrsku nebo v okolních obcích. U těchto krátkých statí se mi nepodařilo vyhledat periodikum, ve kterém vyšly, ani autora.

První novinový komentář se věnoval hře *Lucerna* v červenci 1947 v týdeníku *Svobodné Pošumaví*. Největší pozornost věnuje autor hercům. Za velmi zdařilé považuje výkony paní Jelínkové, Linhartové a Sommerové, dále pánů Kabourka, Škardy, Linharta, Koláře, Kadlece, Rubíčka a Burghausera. Panu Frousovi v roli mlynáře doporučuje více hlasové dispoice a procítěnější hru. Také přichází s poznatkem, že by se mohla na jevišti ozářit lípa. Jediná výtka dopadá na hlavu režiséra. Pisatel navrhuje, aby se postava Haničky s babičkou spíše posadily, „poněvadž krásné a dosti dlouhé vyprávění o skleněném zámku jistě by se lépe přednášelo v sedě, než když obě stály a nemohoucně se tam kolotaly“⁴⁰.

Největší pozornosti za celou dobu existence spolků se dostalo představení *Maryši* z roku 1947. Autor článku v deníku *Svobodný směr* z 21. srpna 1947 hned v úvodu zmiňuje, že výběr her a jejich provedení ochotnickým dramatickým odborem Sokola měly vždy značnou úroveň. Ta tentokrát byla ještě zvýšena přítomností Zdeňka Štěpánka. Autor oceňuje nelehkou práci režiséra i pečlivé nastudování hry, ovšem zároveň doporučuje začít s přípravami dříve z důvodu většího komparsu, u něhož se „vždy jeví určité nedostatky“⁴¹. Dále se zaměřuje na výkony herců. Vyzdvihuje paní Marii Linhartovou v hlavní roli a její vloženou energii do citového proniknutí. Režisérovi a zároveň herci panu Vojtěchu Kabourkovi bylo vytýkáno umdlévající i nadsazené ztvárnění postavy. Výkon

³⁹ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 12, s. 5.

⁴⁰ Návštěva v přírodním divadle v Nýrsku. *Svobodné Pošumaví*. 1947, 154, s. 5.

⁴¹ Divadlem k srdci lidu. *Svobodný směr*. 1947, 194, s. 4.

pana Františka Rubíčka byl hodnocen jako realistický a velmi dobrý. Ženským postavám v podání paní Holubové, Jelínkové a Pohankové autor vytkl příliš mladistvé líčení. Článek uzavírá shrnutím, že hra se vydařila celkem slušně.

Tomuto článku kontruje sloupek z deníku *Nový den* ze dne 22. srpna 1947. Jeho autorkou je spisovatelka Hana Štěpánková, která se vyjadřuje o představení méně kriticky. Dle jejích slov byla paní Marie Linhartová „dobrou partnerkou slavnému hostu“⁴². Oceňuje nenucené davové scény, jejichž provedení bývá náročné a nemusí se vždy zdařit. Nakonec dodává, že hra byla v Lesním divadle velmi působivá. Také zmiňuje přítomné vzácné hosty, díky nimž „se nám zdálo, že jsme přišli ,do města malého jen rozlohou“⁴³.

Další recenze, ke které jsem se mohla dostat, pochází z 1. ledna 1952 z novinového listu *Právo*. Zde autor L. Ř. informuje o divadelním představení sehraném těsně před vánočními svátky. Nýrští ochotníci si pro diváky připravili operetu *Děvče z předměstí*. V článku je vytýkána nesehranost zpěváků a orchestru, což ale vzápětí omlouvá činoherním zaměřením souboru. A právě na tuto stránku se zaměřil. Zejména kritizuje, že Tylova hra se stala „bohupustou fraškou“⁴⁴ a z úst herců vycházely „obhroublé a vulgární výrazy“⁴⁵, které připisuje nedostatečnému nazkoušení hry. Také upozorňuje, že postava bankovního podvodníka v tomto podání získala kladné vlastnosti, „zatím co postavy z lidu nesly na sobě stopy šarlatánství“⁴⁶.

Toto byla jediná negativní zpráva z představení nýrských ochotníků, jež jsem zaregistrovala. Drtivá většina, byť i kratičkých sloupků v denících, popisuje zdejší spolky jako velmi schopné. Lze v nich číst, že si svou činností získali určité renomé i mnoho diváků, o čemž vypovídají zaplněná hlediště v sokolovnách a kulturních domech po celém kraji.

⁴² ŠTĚPÁNKOVÁ, Hana. Byli jsme v Nýrsku. *Nový den*. 1947, 195, s. 6.

⁴³ Viz předchozí

⁴⁴ L. Ř. Divadelní vánoce v Nýrsku. *Pravda*. 1952, 1, s. 12.

⁴⁵ Viz předchozí

⁴⁶ Viz předchozí

3 SOUČASNÝ OCHOTNICKÝ SOUBOR V NÝRSKU

3.1 LESNÍ DIVADLO DNES

Pan Karel Jiřík, člen redakční rady Nýrských novin, v úvodním článku z cyklu Lesní divadlo – sláva a zapomnění píše: „V Lesním divadle se již divadlo hrát nebude, vzkřísit jeho slávu nelze.“⁴⁷ Dnes již tato předpověď může pro mnohé působit úsměvně, ale v devadesátých letech byl osud Lesního divadla opravdu nejistý.

Lesní divadlo bylo od zániku ochotnických spolků téměř čtyřicet let opuštěno, a tak postupně chátralo. V areálu zmizely dřevěné lavičky, zub času společně s nezájmem se podepsal i na průčelí a vnitřku divadla. V devadesátých letech se divadlo dostalo do soukromého vlastnictví. Tehdejší majitel měl ale s objektem jiné plány, a tak divadlo bylo upraveno k rekreačním účelům. V roce 2008 divadlo změnilo zatím svého posledního majitele, když jej koupili Petr a Marek Maškovi.

S novými majiteli se změnil i osud přírodního divadla, na které se za pětadvacet let téměř zapomnělo. Rok 2008 pro něj znamenal zahájení nové etapy. Znovu se totiž brána divadla otevřela divadelním nadšencům 31. 8. zmíněného roku. Pan Petr Mašek s panem Zdeňkem Preslem připravili bohatý kulturní program pro nadšence všeho věku. Zahájen byl historií Lesního divadla a vzpomínkami pana Miloslava Švece, který sám byl členem dramatického souboru v padesátých letech. Následovalo divadelní představení pana Presla pro děti, vystoupení skupiny Pšito oyate s indiánskými tanci, loutkové divadelní představení O jablíčku a mrkvičce, a nakonec v podání dešenického ochotnického souboru divadelní hra *Vlasta kopl Vlastu*, která humorně zpracovává téma dívčí války.⁴⁸

První divadelní sezóna po téměř půlstoleté přestávce započala 2. května 2009, kterou odstartoval Nýrským již známý divadelní spolek z Dešenic hrou *Limonádový Joe*. V tomto roce se na prknech divadla odehrálo celkem deset divadelních představení od amatérských souborů z celého okolí. Současně majitelé v areálu otevřeli i restauraci a hojně navštěvované letní kino.

⁴⁷ JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993, 6-7, s. 5.

⁴⁸ VLKOVÁ, Jitka. Znovuvzkříšení Lesního divadla. *Nýrské noviny*. 2008, 9, s. 1.

3.2 DIVADELNÍ SPOLEK LESNÍ DIVADLO NÝRSKO

Dne 15. 10. 2009 byl založen nový místní divadelní spolek „Lesní divadlo Nýrsko“. U jeho zrodu stálo 24 zakládajících členů, divadelních nadšenců, kteří se odhodlaně vrhli navrátit Lesnímu divadlu zpět jeho zapomenutý věhlas. Z tohoto dne pochází zakládající listina s podpisy všech členů, jejíž kopii přikládám do přílohy.

3.2.1 REPERTOÁR SOUBORU

Poprvé se místním divákům ochotnický spolek představil s nastudovanou pohádkou Jana Drdy *Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert*, s níž započali letní sezónu 2010. V tom samém roce si ochotníci připravili před vánočními svátky v Lesním divadle pásmo básní a koled pod názvem *Ladovy obrázky*. Této koncepcí, v níž si spolek připravuje pro publikum letní i zimní inscenace, se drží celou dobu své činnosti až dodnes. Poprvé se tak Lesní divadlo otevírá Nýrským i v zimním období, což se za existence předchozích dvou spolků nikdy nestalo.

Následující rok dramatický soubor nacvičil celkem tři představení – opět pohádku Jana Drdy *Hrátky s čertem, Sněhurku a sedm trpaslíků* bratří Grimmů a *O dvanácti měsíčkách* podle předlohy Boženy Němcové. Oběma Drdovým pohádkám předcházely dvě generální zkoušky určené pro publikum z obou místních základních škol.

Rok 2012 ochotníci započali již v dubnu, a to ojedinělou inscenací nesoucí název *Malá divadelní hříčka na počest Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdržic*. Tato vzpomínková hra se konala na nedalekém zámku v Bystřici nad Úhlavou na počest již zmíněného Kryštofa Haranta, který se společně se svým švagrem Heřmanem Černínem z Chudenic vydal v roce 1598 z bystřického zámku do Svaté země.⁴⁹ Historické představení by se jistě neobešlo bez dobových kostýmů, jež si členové vypůjčili z plzeňského divadla. Hru opakovali ještě jednou v roce 2017 pod názvem *Mejdan v Bystřici* ku příležitosti 690. výročí od založení města Nýrska. Tentýž rok přichází ochotníci s první autorskou hrou *C'est la vie*. Její autorkou je paní Miluška Zemanová, herečka divadelního spolku, která tentokrát usedla i do režisérského křesla. Příběh vypráví o „spletitých cestách života, které v průběhu dvou desetiletí nečekaně propojí tři zcela odlišné rodiny“⁵⁰. Zároveň jde o zpěvohru, ve které zaznělo mnoho hitů z 60. – 90. let, a časové zasazení příběhu

⁴⁹ VLKOVÁ, Jitka. Ochotníci oživilí Kryštofa Haranta. *Nýrské noviny*. 2012, 5, s. 10.

⁵⁰ POMAHAČOVÁ, Dana. Nová hra ochotníků. *Nýrské noviny*. 2012, 6, s. 3.

doplnily dobové kostýmy. V prosinci si členové spolku opět připravili pro své sousedy zimní inscenaci *Vánoce s Bajzou*.

V roce 2013 vybrali k nastudování další operetu, tentokrát *Mam'zelle Nitouche* francouzského skladatele Hervé, kterou do češtiny znovu přeložil Oldřich Nový. Před vánočními svátky zinscenoval divadelní spolek hru s názvem *U jednoho stolu*, inspirovanou Krkonošskými pohádkami.

Další rok přinesl divákům tři nová představení. K oslavě pátého výročí od založení divadelního spolku se hráli ochotníci inscenaci *Od čerta až k operetě*. Inscenace se skládala ze skečů z již odehraných divadelních her mapující jejich repertoár. Nejprve byly sehrány pohádkové hry pro děti a pásmo skečů zakončily scény z operet *C'est la vie* a *Mam'zelle Nitouche*. Soubor v létě uvedl další autorskou operetu *Náš dům zní smíchem*, kterou pro soubor rovněž napsala paní Miluška Zemanová. Jak tomu bylo v předešlé autorské hře, i tentokrát v ní zaznělo mnoho známých písní, jež nutí diváka se připojit ke zpěvu herců. Rok 2014 uzavřeli v prosinci hrou *Zimní rekreace*. Ta měla být převedením filmu *Homolka a tobolka* na divadelní prkna. Na představení byl dokonce přivezen sníh z nedaleké vesnice Hamry, aby nikdo z přítomných diváků nepochyboval o tom, že se právě nachází na zimní dovolené v Krkonoších.

Sezónu 2015 zahájili nýrští ochotníci klasickou komedií Molièra *Lékařem proti své vůli*. K tomuto představení odehrávajícím se v 17. století Divadlo J. K. Tyla v Plzni opět zapůjčilo místnímu souboru historické kostýmy. Tentokrát se představení hrálo až v nočních hodinách, což vytvořilo jedinečnou atmosféru. Již tradičně popřáli ochotníci místním občanům pěkné svátky hrou *V podzámčí* na motivy Boženy Němcové.

V roce 2016 vystřídala klasickou komedii komedie z let třicátých. Ochotníci na jevišti představili známý černobílý film *Holka nebo kluk*, kde ztvárnila hlavní roli Adina Mandlová. Na závěr roku si soubor připravil další divadelní zpracování filmu *Mrazík*. Až do tohoto roku je režisérkou paní Bohumila Mejcharová, vyjma autorských představení paní Milušky Zemanové.

Následující rok v květnu zopakoval soubor hru *Mrazík* z uplynulé zimy a před Vánocemi sehrál *Frašku o kádi* za režie Ing. Dany Tomanové.

Minulou sezónu se znovu přiblížili dětskému publiku se hrou *Dařbuján a Pandrhola*. S rokem 2018 se rozloučili inscenací *Chudý boháč*.

Celkový seznam všech premiérových představení nýrského souboru naleznete v příloze.

Nýrský ochotnický spolek se těší hojně divácké přízni. Jejich představení mohou lidé zhlédnout pouze v prostorách Lesního divadla, jak bylo smluveno při zakládání souboru. Pouze v jediném případě vyjeli ochotníci v září roku 2012 do nedalekých Klatov, aby se zúčastnili prvního ročníku festivalu divadelních ochotníků. Zde završili program autorskou hrou *C'est la vie*, která vzbudila u publika značný ohlas.

Sama za sebe musím říct, že je škoda, že soubor nevyjíždí i do okolních měst a vesnic, jak tomu bylo u předchozích ochotníků. Tím by se upevňovaly vztahy mezi jednotlivými spolky, naši ochotníci by jistě získali mnoho nových příznivců, kteří by se na oplátku rozjeli k nám do Nýrska. Ačkoliv nikde nehostují, mnoho spolků na druhou stranu využívá krásu a jedinečnost našeho Lesního divadla. Proto místní divadelní fanoušci zde mohli spatřit soubory z Písku, Klatov, Dešenic, Plzně, Sušice, Domažlic, Plánice, Horní Břízy, Kaznějova a dalších méně či více vzdálených obcí.

Nakonec bych chtěla divadelnímu spolku Lesní divadlo Nýrsko poděkovat, že se ve svém volném čase snaží kulturně pozdvihnout naše malé město na okraji Šumavy a že navazují na odkaz mnoha našich předků a výjimečnou tradici, která zde byla v šedesátých letech komunistickým režimem utlumena. Také bych jim chtěla popřát neutuchající nadšení, s jakým přistupují ke hraní, šťastnou ruku při výběru repertoáru, zaplněné hlediště do posledního místa, a především vždy příznivě nakloněné počasí.

ZÁVĚR

Důvody, jež mě vedly k zvolení tématu divadelních ochotnických souborů v Nýrsku, jsem již předeštlá v úvodu. Dosud nebyla tato činnost, významná pro náš region, podrobněji zpracována v souhrnné publikaci. Jelikož se v jednom ze souborů velmi angažovali moji praprarodiče, považuji toto téma za velice mi blízké. A také bych chtěla zpřístupnit širší veřejnosti veškeré zjištěné informace a podpořit jejich zájem, ať už o historii místních spolků nebo o současný soubor.

Za cíl své práce jsem si stanovila zaznamenat ochotnickou divadelní činnost v Nýrsku po roce 1945. Předem jsem věděla, že se ve městě nacházely spolky dva, ke kterým jsem hodlala přistupovat samostatně. Ovšem s postupným pronikáním do problematiky a s větším množstvím získaných informací jsem dospěla k závěru, že soubory je nutné chápat od roku 1950 komplexněji, jelikož zde docházelo k spolupráci mezi ochotníky, a tím například nelze přesně určit, kdo z členů patřil, do kterého spolku.

Uvědomuji si, že jsem v práci nepostihla všechny divadelní aktivity, jež se v Nýrsku odehrávaly. Zaměřila jsem se na stěžejní dva ochotnické soubory, na něž navazuje od roku 2009 současný divadelní spolek Lesní divadlo Nýrsko. Práci by bylo možné rozšířit o zmapování německy hraných her před druhou světovou válkou, o dětská divadelní představení a estrády pořádané v rámci zábavních večerů. Také se domnívám, že při závodním podniku vznikl ještě jeden dramatický spolek, avšak nemám zatím více důkazů, jež by jeho existenci přímo potvrzovaly.

Osobně jsem velice ráda, že jsem si zvolila toto téma. Práce mě velmi obohatila nejen tím, že jsem zjistila, jak významná divadelní činnost se v Nýrsku konala, a na kterou můžeme být my Nýrští po právu pyšní, ale i tím, že cítím, jako bych se se více přiblížila svým předkům, své rodině. Dostala jsem se k novým poznatkům, o nichž ani moji rodiče nevěděli. Pevně doufám, že tato práce je pouhým začátkem v pátrání po mých kořenech.

Získala jsem také jiný pohled na město, které již nevidím jako zapomenutý kout kdesi na Šumavě, ale přesvědčila jsem se o tom, že zde v minulosti bylo mnoho schopných lidí, kteří věnovali svůj volný čas k zvýšení životní úrovně v našem městečku. Za to jim patří velký dík.

RESUMÉ

Bakalářská práce se věnuje činnosti dramatických spolků TJ Sokol a J. K. Tyl v letech 1946-1964 v Nýrsku, je zaměřena na vznik, historii a repertoár souborů, představuje jejich významné osobnosti a připomíná četná hostování národních umělců, část práce je věnována současnému divadelnímu spolku Lesní divadlo Nýrsko. V příloze je připojen přehled premiér a jmenný seznam protagonistů.

Klíčová slova: ochotnický divadelní spolek, divadelní spolek J. K. Tyl, TJ Sokol Nýrsko, Nýrsko, historie, divadlo, Lesní divadlo Nýrsko

The bachelor thesis deals with the activities of the drama clubs TJ Sokol and J.K.Tyl, in the period from 1946 to 1964 in Nýrsko. It focuses on the establishment, the history and the repertoire of the drama clubs mentioned above and introduces their significant personalities, as well as reminds numerous special guest stars from the ranks of national artists. A part of this thesis presents a contemporary theatre club Lesní divadlo Nýrsko. The list of premieres and the character name list can be found in the appendix.

Key words: the drama clubs, the drama club J. K. Tyl, TJ Sokol Nýrsko, Nýrsko, the history, the theatre, The Forest Theater Nýrsko

SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ**Literatura**

KŘÍŽ, Martin. Nýrsko: Toulky minulostí města. Klatovy: Arkáda, 2003. Historie Klatovska, 3. ISBN 80-254-9694-5.

Nýrsko ve století proměn. Občanské sdružení Vlastivědné muzeum v Nýrsku, Klatovy: TYPOS, tiskařské závody, a. s., 2002.

SÝKOROVÁ, Lenka, 2014. Hans Multerer a Nýrsko – úryvky z jednoho života. In: *HANS MULTERER – dramatik, básník, spisovatel, folklorista. 18. října 2014*, Nýrsko: Muzeum Královského hvozdu. ISBN 978-80-905727-1-3.

Prameny

Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha Lesního divadla v Nýrsku.

Státní okresní archiv Klatovy, Městský národní výbor Nýrsko, č. f. 166, Kronika města 1949–1959.

Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Pamětní kniha divadelního spolku J. K. Tyl v Nýrsku.

Muzeum Královského Hvozdu v Nýrsku, z. s. Kniha zápisů ze schůzí TJ Sokol v Nýrsku.

Periodika

JIŘÍK, Karel. Lesní divadlo – sláva a zapomnění. *Nýrské noviny*. 1993-1994

KOVACSOVÁ, Lidmila. Kostel Panny Marie z Hvězdy v péči šlechtických rodů. *Železnorudský zpravodaj*. 2018, 5, s. 9.

Návštěva v přírodním divadle v Nýrsku. *Svobodné Pošumaví*. 1947, 154, s. 5.

Divadlem k srdci lidu. *Svobodný směr*. 1947, 194, s. 4.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Hana. Byli jsme v Nýrsku. *Nový den*. 1947, 195, s. 6.

L. Ř. Divadelní vánoce v Nýrsku. *Pravda*. 1952, 1, s. 12.

VLKOVÁ, Jitka. Znovuvzkříšení Lesního divadla. *Nýrské noviny*. 2008, 9, s. 1.

VLKOVÁ, Jitka. Ochotníci oživili Kryštofa Haranta. *Nýrské noviny*. 2012, 5, s. 10.

POMAHAČOVÁ, Dana. Nová hra ochotníků. *Nýrské noviny*. 2012, 6, s. 3.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Inventář Lesního divadla z roku 1938	I
Příloha 2: Seznam premiér mezi roky 1946-1964	II
Příloha 3: Jmenný seznam herců obou spolků	VI
Příloha 4: Seznam premiér divadelního spolku Lesní divadlo Nýrsko	IX

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Josef Blau.....	X
Obrázek 2: Hans Multerer	X
Obrázek 3: Hans Watzlik.....	X
Obrázek 4: První návštěva lomu.....	X
Obrázek 5: Stavba srubu.....	XI
Obrázek 6: Stavba brány Lesního divadla	XI
Obrázek 7: Náčrtek základů jeviště	XII
Obrázek 8: Stavba základů jeviště.....	XII
Obrázek 9: Slavnostní otevření Lesního divadla r. 1934	XIII
Obrázek 10: Lesní divadlo po dokončení	XIII
Obrázek 11: Nýrští sokolové	XIV
Obrázek 12: XI. všesokolský slet r. 1948.....	XIV
Obrázek 13: Sokolská mládež v Klatovech.....	XV
Obrázek 14: Přehlídka tělocvičné činnosti Sokola za budovou školy v Komenského ul.	XV
Obrázek 15: Naši Furianti 1946	XVI
Obrázek 16: Hostování v Pocinovicích 1946	XVI
Obrázek 17: Okénko 1947.....	XVII
Obrázek 18: Lucerna 1947	XVII
Obrázek 19: Zelená knížka 1947	XVIII
Obrázek 20: Noc na Karlštejně 1947.....	XVIII
Obrázek 21: Plakát k představení Maryša se Zdeňkem Štěpánkem.....	XIX
Obrázek 22: Maryša se Zdeňkem Štěpánkem 1947	XX
Obrázek 23: Maryša 1947.....	XX
Obrázek 24: Pasekáři s Jaroslavem Vojtou 1949	XXI
Obrázek 25: Zápis Jaroslava Vojty v pamětní knize souboru J. K. Tyl	XXI
Obrázek 26: Večer tříkrálový 1950	XXII
Obrázek 27: Paličova dcera 1951	XXII
Obrázek 28: Usnul v pyramidě se Stellou Májovou 1953 (druhá zleva).....	XXIII
Obrázek 29: Inteligenti 1959	XXIII
Obrázek 30: Zakládací listina divadelního spolku "Lesní divadlo Nýrsko"	XXIV
Obrázek 31: Ochoťníci Lesního divadla Nýrsko	XXV

Obrázky pocházejí ze sbírky paní Sylvy Kaliankové, paní Vlasty Péterové, Muzea Královského Hvozdu v Nýrsku a z osobního archivu.

PŘÍLOHA 1: INVENTÁŘ LESNÍHO DIVADLA Z ROKU 1938

1. Světnice: zelený stůl, 4 zelené židle, 2 zelené lavice, 1 malovaná skříň, kroupka, 5 starých židlí
2. Šatna: 1 puška, 10 dřevěných pušek, 1 zrcadlo, 1 hrubý stůl, 1 kamna se dvěma rourami a koleny, 4 lavice, 2 truhlíky na květiny
3. Půda: 1 škopek, osvětlení, 1 lavice, 10 zimních oken, 1 plechová tabule, halapartny, píky, 2 šuplíky k pokladně
4. Předsíň: 2 lavice, 1 kravský zvonec
5. Za domem:
6. Sklep: prkna na sedadla, 5 lavic, 1 kolečko, 1 stolní deska pro pokladnu
7. 12 betonových květináčů
8. Betonové kostky pro informační tabule
9. Na dvoře: starý stůl, klíč k šatně a záchodům
10. V chodbě výtah k propadlišti, osvětlení, 3 stožáry se žárovkami, 1 přízemní osvětlení
11. Šatní skříň zapečetěna.

PŘÍLOHA 2: SEZNAM PREMIÉR MEZI ROKY 1946-1964

rok	datum	představení	soubor	režisér	
1946	16. 4.	Poslední muž	Sokol		
	5. 6.	Naši furianti	Sokol	V. Kabourek	
	2. 11.	Oblaka	Sokol	J. Linhart	
	25. 12.	Hospůdka u Markýty	Sokol	S. Janata	
1947	29. 3.	Okénko	Sokol	J. Burghauser	
	6. 4.	Tulácké dobrodružství	Sokol	J. Zacharda	
	25. 4.	Zelená knížka	Sokol	V. Kabourek	
	10. 5.	Bejvávalo	Sokol	S. Janata	
	29. 6.	Lucerna	Sokol	J. Müller	
	20. 7.	Noc na Karlštejně	Sokol	J. Burghauser	
	3. 8.	U panského dvora	Sokol	S. Janata	
	17. 8.	Maryša	Sokol	V. Kabourek	
	27. 10.	J. K. Tyl	J. K. Tyl	V. Konáš	
	1. 12.	Kuřátko	J. K. Tyl	S. Janata	
	22. 12.	Divoké srdce	J. K. Tyl	A. Červený	
	28. 12.	V tom našem kostelíčku	Sokol	F. Rubíček	
	1948	19. 2.	V trojském zámečku	J. K. Tyl	A. Červený
		3. 4.	Milostná mámení	Sokol	J. Burghauser
16. 4.		Polibek královský	J. K. Tyl	A. Červený	
5. 5.		Národ pod křížem	J. K. Tyl	S. Bardoun	
8. 5.		Dnes večer přijde přítel	Sokol	J. Burghauser	
13. 6.		Zelené království	J. K. Tyl	S. Janata	
18. 7.		Vojnarka	J. K. Tyl	S. Janata	

rok	datum	představení	soubor	režisér
	8. 8.	Ryba na suchu	J. K. Tyl	S. Janata
	11. 9.	Domov	Sokol	J. Zacharda
	13. 9.	Pepička z malé hospůdky	J. K. Tyl	
	25. 10.	Žena jeho snů	J. K. Tyl	
	27. 10.	Matka	Sokol	J. Burghauser
	27. 11.	Jean	Sokol	F. Rubíček
	10. 12.	Šťastní otcové	J. K. Tyl	
1949	28. 1.	Červený mlýn	J. K. Tyl	
	7. 2.	Zvon mého města	J. K. Tyl	
	4. 4.	Zorka (Tulák Macoun)	J. K. Tyl	
	30. 4.	Všichni moji synové	Sokol	
	6. 6.	Hrátky s čertem	Sokol	V. Bořánek
	19. 6.	Paní Marjánka, matka pluku	J. K. Tyl	
	3. 7.	Pasekáři	J. K. Tyl	
	16. 7.	Pan Johanes	Sokol	V. Kabourek
	21. 8.	Václav Hrobčický z Hrobčic	J. K. Tyl	
	4. 9.	Kolébka	Sokol	V. Kabourek
	3. 10.	Tulácká krev	J. K. Tyl	
	29. 10.	Parta brusiče Karhana	Sokol	F. Rubíček
	31. 12.	Nebožtík Kocián, Noční dobrodružství	J. K. Tyl	
1950	26. 2.	Princezna Pampeliška	J. K. Tyl	
	17. 3.	Boženka přijede	J. K. Tyl	
	26. 3.	Bubny míru	Sokol	F. Rubíček
	10. 6.	Večer tříkrálový	Sokol	F. Rubíček

PŘÍLOHA 2: SEZNAM PREMIÉR MEZI ROKY 1946-1964

rok	datum	představení	soubor	režisér
	17. 9.	Grand Hotel Nevada	J. K. Tyl	
	16. 11.	Starosta Stilmondský	Sokol	F. Rubíček
1951	25. 1.	Románek na horách	J. K. Tyl	
	25. 2.	Jedenácté přikázání	J. K. Tyl	
	13. 5.	Můj syn	J. K. Tyl	
	24. 6.	Slepice a kostelník	J. K. Tyl	
	10. 7.	Lucerna	Sokol	
	4. 8.	Paličova dcera	J. K. Tyl	
	14. 10.	Ženichové		
	23. 12.	Děvče z předměstí		
1952	7. 1.	Lidé naší ulice		J. Burghauser
	15. 6.	Gorali		
	13. 7.	Hospůdka u Markýty		
	9. 8.	Jánošík	Sokol	J. Burghauser
	14. 9.	Paní Marjánka, matka pluku		
1953	7. 7.	Tvrdohlavá žena		
	18. 7.	Usnul v pyramidě		
	22. 8.	Strakonický dudák		
1954	3. 7.	Sto dukátů za Juana		
	18. 4.	Skandál v obrazárně		
	22. 6.	Její pastorkyňa		
	25. 9.	Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka		
1955	9. 7.	Lazebník sevillský		
1956	X. 3.	Pan radní si neví rady		

PŘÍLOHA 2: SEZNAM PREMIÉR MEZI ROKY 1946-1964

rok	datum	představení	soubor	režisér
	16. 6.	Sládci		
	8. 9.	Divá Bára		
1957	X. 5.	Kristýna		B. Andrlová
1958	6. 9.	Maryša		F. Rubíček
		Velbloud uchem jehly		J. Toman
1959	18. 2.	Inteligenti		J. Burghauser, M. Švec
	7. 6.	Nový život		V. Konáš
	10. 7.	Děvče z předměstí		
	29. 8.	Sto dukátů za Juana		J. Burghauser
	28. 11.	Cena vítězného konce		J. Burghauser
1960	3. 9.	Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert		F. Rubíček
	X. 11.	Dva lékaři		
1961	28. 10.	Vojnarka		
	25. 12.	Šerif se vrací		J. Burghauser
1962		Hadrián z Římsů		
1964	12. 12.	Noc na Karlštejně		J. Burghauser

PŘÍLOHA 3: JMENNÝ SEZNAM HERCŮ OBOU SPOLKŮ

Andrle Rudolf	Gschwendtner Stanislav
Andrlová Božena	Havlíček
Babka Pavel	Hladík Václav
Bardoun Stanislav	Hofmanová Jaroslava
Bečková	Holubová Anna
Bláha P.	Horák
Bláhová Gertruda	Hošek
Böhmová Olga	Hrach František
Bořánek Vladimír	Hrach Jindřich
Boubřle Jaroslav	Hrachová Františka
Brada Otakar	Hron Karel
Burda O.	Hronová Božena
Burghauser Jiří	Chroust Karel
Burian J.	Chroustová Dobromila ml.
Čechová Z.	Chroustová Dobromila st.
Červenka Alois	Chroustová Marie
Červenková Blažena	Janata Stanislav
Červený Antonín	Janatová D.
Červený Josef	Jelínková M.
Daněk Jan	Jílek V.
Dolejš Zdeněk	Jíša J.
Egrová Marie	Kabourek Vojtěch
Fraňková Z.	Kacerovská Marcela
Frouz Antonín	Kadlec František

Kaurová Marie ml.	Osička Václav
Kaurová Marie st.	Ouřada Bedřich
Knopová M.	Pavlíková Božena
Kolář Stanislav	Pavlíková Marta
Konáš Václav	Peka Vladimír
Konášová Miluše	Plas Jaroslav
Kopecká D.	Pohanka Čestmír
Kopecká Drahomíra	Pohanková Antonie
Korzinek Jan	Prem Jaroslav
Koubová A.	Premová Anna
Král Josef	Prouzová Olga
Králová Marie	Rašek Emil
Kurc Jan	Rubíček František
Kuželová	Rubíčková Milada
Linhart Jan	Rydl
Linhartová Marie	Sazama Josef
Marek Miroslav	Sazamová
Marková Miluše	Skalová M.
Mašková M.	Smaha Eduard
Mrvíková	Solař Slavomír
Müller Josef	Sommerová Anna
Neuburská	Svátková Marie
Nová Milena	Světlík Rudolf
Nový J.	Svítil J.
Nový V.	Sýkora Bohuslav

Synková Milada	Trávníčková Bořena
Škarda Jan ml.	Ulč Bohumil
Šlapáková Emilie	Vernerová Iva
Štahl Ladislav	Vlasáková Barbora
Štefl Jan	Vopičková Naďa
Štorkánová Jaroslava	Votruba K.
Švec Miloslav	Vraštilová J.
Švecová Jarmila	Zacharda Josef ml.
Švesták Karel	Zacharda Josef st.
Švestáková Vl.	Zapletal
Tesař Josef	Zelinka Jiří
Theimer Emil	Zíka Antonín
Toman Jaroslav	Ženíšek Václav
Tomanová Marie	Žufan Jaroslav

PŘÍLOHA 4: SEZNAM PREMIÉR DIVADELNÍHO SPOLKU LESNÍ DIVADLO NÝRSKO

rok	datum	představení	režisér
2010	10. 7.	Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert	B. Mejcharová
	11. 12.	Ladovy obrázky	B. Mejcharová
2011	2. 7.	Hrátky s čertem	B. Mejcharová
	3. 9.	Sněhurka a sedm trpaslíků	B. Mejcharová
	10. 12.	O dvanácti měsíčkách	B. Mejcharová
2012	8. 7.	C'est la vie	M. Zemanová
	8. 12.	Vánoce s Bajzou	B. Mejcharová
2013	7. 7.	Mam'zelle Nitouche	B. Mejcharová
	14. 12.	U jednoho stolu	B. Mejcharová
2014	6. 7.	Náš dům zní smíchem	M. Zemanová
	31. 8.	Od čerta až k operetě	B. Mejcharová
	14. 12.	Zimní rekreace	B. Mejcharová
2015	5. 7.	Lékařem proti své vůli	B. Mejcharová
	13. 12.	V podzámčí	B. Mejcharová
2016	2. 7.	Holka nebo kluk	B. Mejcharová
	17. 12.	Mrazík	B. Mejcharová
2017	17. 12.	Fraška o kádi	D. Tomanová
2018	1. 7.	Dařbuján a Pandrhola	D. Tomanová
	15. 12.	Chudý boháč	D. Tomanová

Obrázek 1: Josef Blau

Obrázek 2: Hans Multerer

Obrázek 3: Hans Watzlik

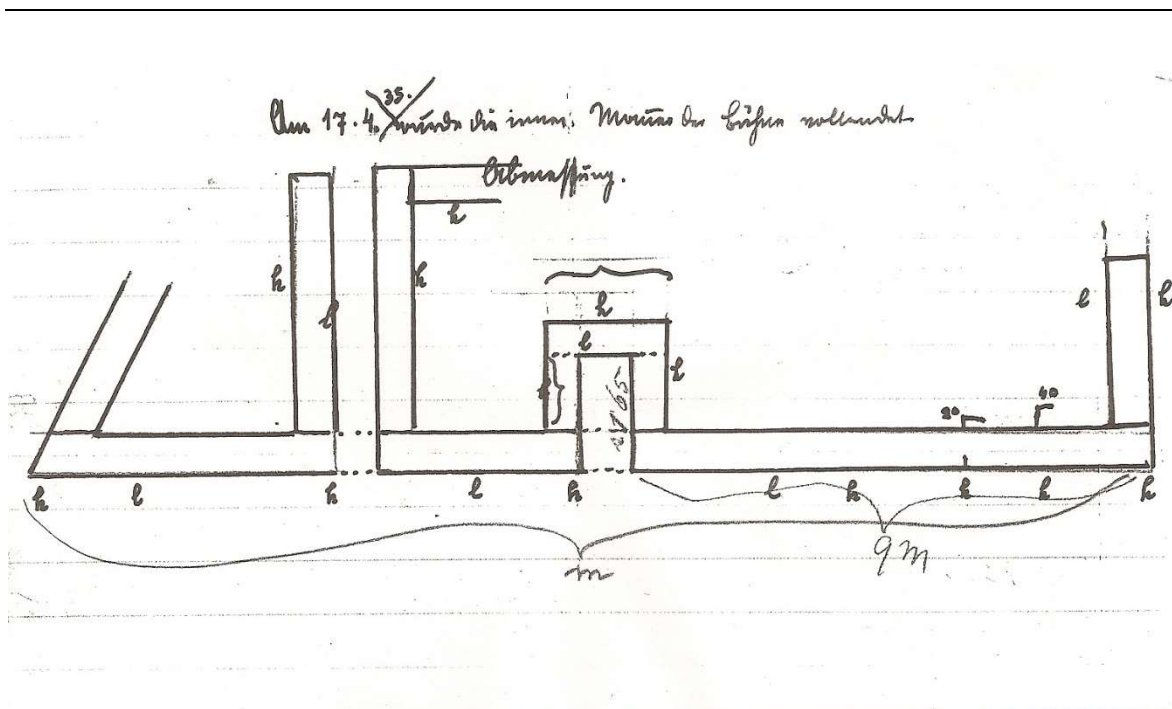
Obrázek 4: První návštěva lomu

Obrázek 6: Stavba brány Lesního divadla

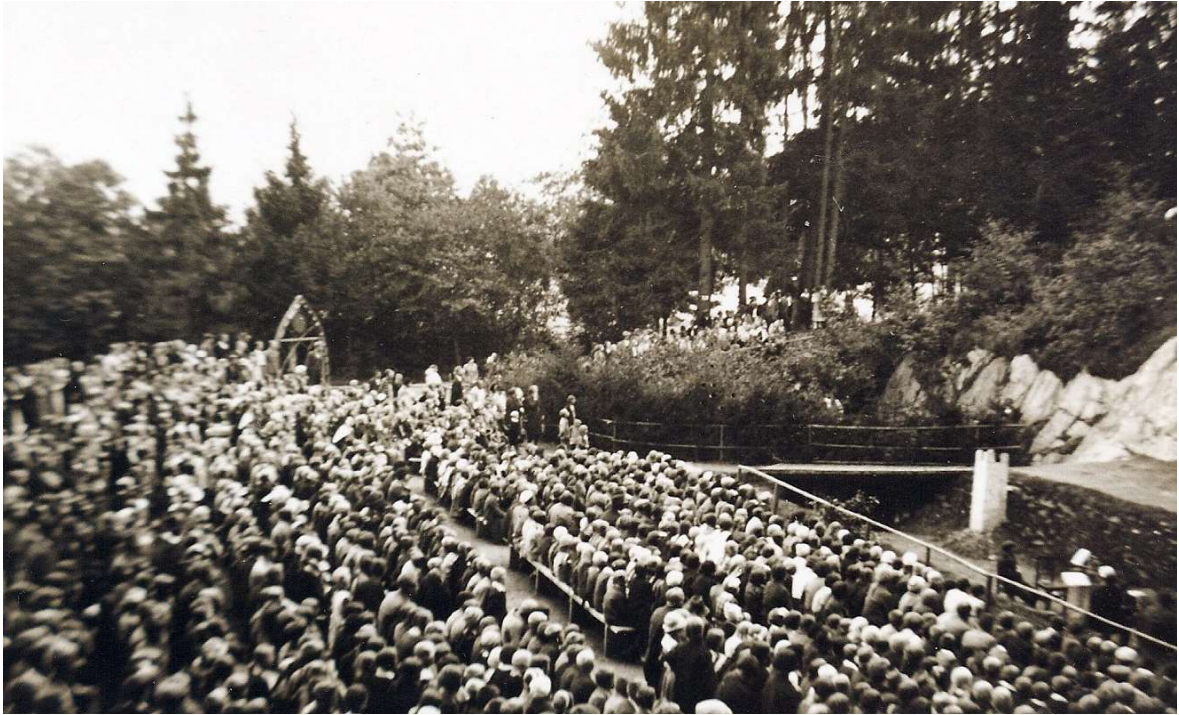
Obrázek 5: Stavba srubu

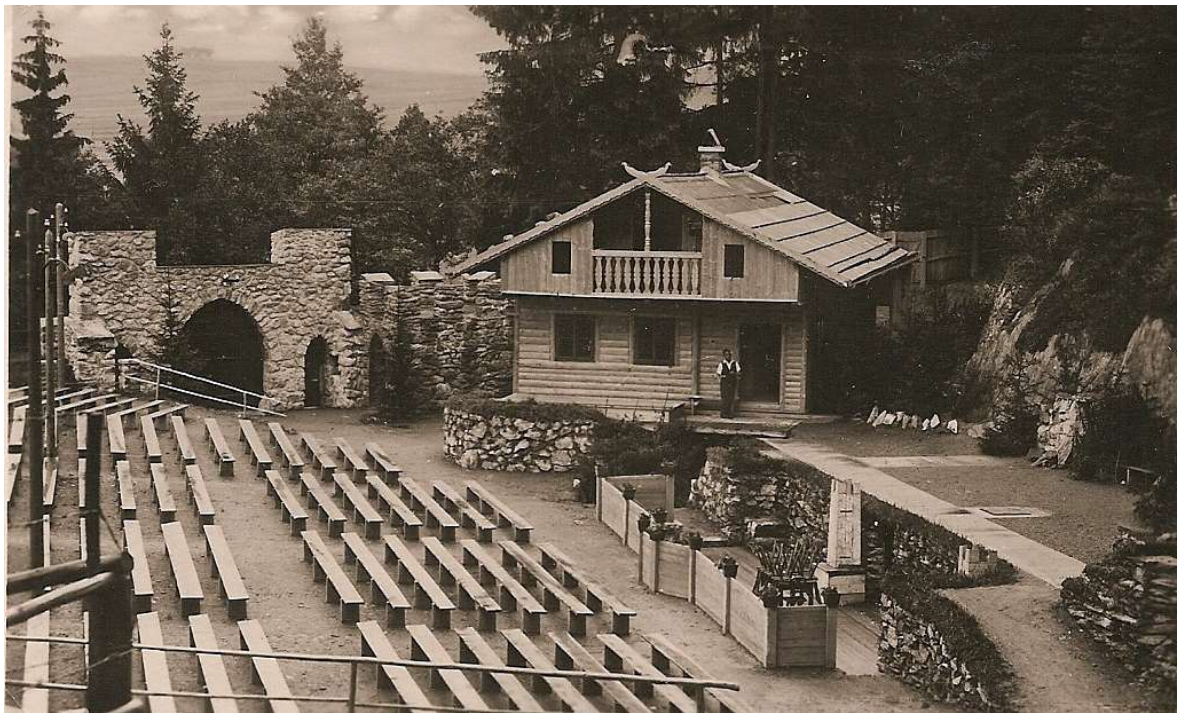
Obrázek 7: Náčrtek základů jeviště

Obrázek 8: Stavba základů jeviště

Obrázek 9: Slavnostní otevření Lesního divadla r. 1934

Obrázek 10: Lesní divadlo po dokončení

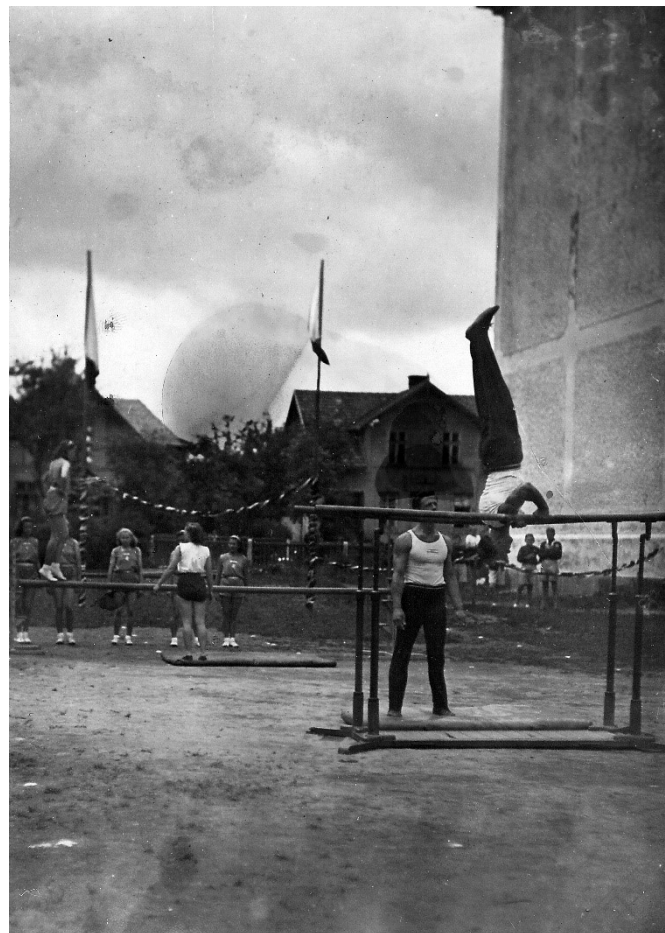
Obrázek 11: Nýrští sokolové

Obrázek 12: XI. všesokolský slet r. 1948

Obrázek 13: Sokolská mládež v Klatovech

Obrázek 14: Přehlídka tělocvičné činnosti Sokola za budovou školy v Komenského ul.

Obrázek 15: Naši Furianti 1946

Obrázek 16: Hostování v Pocinovicích 1946

Obrázek 17: Okénko 1947

Obrázek 18: Lucerna 1947

Obrázek 19: Zelená knížka 1947

Obrázek 20: Noc na Karlštejně 1947

PŘÍRODNÍ DIVADLO v NÝRSKU NA ŠUMAVĚ

Nejkrásnější přírodní scéna v republice pro 2000 návštěvníků

Jako host dramatického odboru Sokola v Nýrsku vystoupí

ZDENĚK ŠTĚPÁNEK

přední člen činohry Národního divadla v Praze a známý filmový umělec

v neděli dne 17. srpna 1947

odpoledne o 14. hodině

večer v 19'30 hodin

Alois a Vilém Mrštíkové:

MARYŠA

Drama z moravské dědiny o pěti jednáních - Režie: Vojta Kabourek

Pomocná režie: J. Burghauser - Světlo: L. Bořánek - Scéna: K. Chroust - Napověda: S. Bardoun - Kroje: Aža Huňková, Praha
Osoby a obsazení:

Lizal, sedlák	V. Kabourek	Soudní sluha	K. Chroust
Lizalka, jeho žena	A. Holubová	První	J. Škarda
Maryša, jejich dcera	M. Linhartová	Druhý rekrut	J. Burghauser
Rozára, služka	M. Synková	Třetí	A. Červený
Vávra, mlynář	Z. Štěpánek j. h.	Franěk, soused	J. Nový
Francek, rekrut	F. Rubíček	Bušek, soused	S. Kolář
Horačka, jeho matka	A. Pohanková	Selka	D. Chroustová
Strouhalka, Maryšina teta	M. Jelinková	První souseď	S. Janata
Strouhal, její muž	B. Ulč	Druhý souseď	A. Chroust
Maryšina babička	F. Sommerová	Vojtěna	J. Vraštilová
Hospodský, Franckův poručík	J. Zacharda	Rozsivalka	B. Trávníčková
Hospodská	M. Knapová	Hrdličková	M. Kacerovská
Pavel, feznický tovaryš	J. Linhart	Krištof	E. Theimer
Hrdlička, obecní sluha	F. Kadlec	Muzikanti, sedláci, chasa, mlátcí, rekruti, děti	

Po zahájení hry nebude obecnstvo vpuštěno do hlediště, začátky přesně! Vstupné: I. místo Kčs 30,- II. místo Kčs 25,- k stání 15 Kčs

Předprodej vstupenek do soboty 16. srpna do 12 hod. polední u fy K. Chroust, papírnictví, Nýrsko, telefon 87

Závazné objednávky vstupenek písemně neb telefonicky na tutéž adresu

Vlakové spojení:

Příjezdy vlaků od: Domažlic, Pízně, Sušice, Klatov: 8'18 - 12'34 - 16'55
od Železné Rudy: 11'06 - 15'37 - 18'28

Odjezdy vlaků do: Domažlic, Pízně, Sušice, Klatov: 17h. - 21'01
do Železné Rudy: 18'28 - 3'11

Navštivte „zahradu Šumavy - Nýrsko“, stanete se věrnými návštěvníky tohoto krásou požehnaného kraje!

Obrázek 21: Plakát k představení Maryša se Zdeňkem Štěpánkem

Obrázek 22: Maryša se Zdeňkem Štěpánkem 1947

Obrázek 23: Maryša 1947

Obrázek 24: Pasekáři s Jaroslavem Vojtou 1949

Pamětní zápis Michala J. Vojty:

Draze přátelé,
pochvál jsem si svými „besekovičky“ opravdu
dobře a poznal jsem mezi vámi, tak
dobrých a srdcičných lidí – že před mými
váš všechny případy.
Upřímně vás všech
přivítám a jsem vám
vždycky
Jaroslav Vojta

Wýprava 2/7. 49

Obrázek 25: Zápis Jaroslava Vojty v pamětní knize souboru J. K. Tyl

Obrázek 26: Večer tříkrálový 1950

Obrázek 27: Paličova dcera 1951

Obrázek 28: Usnul v pyramidě se Stellou Májovou 1953 (druhá zleva)

Obrázek 29: Inteligenti 1959

Obrázek 30: Zakládací listina divadelního spolku "Lesní divadlo Nýrsko"

Obrázek 31: Ochotníci Lesního divadla Nýrsko